

Uzasadnienie

Plan zadań ochronnych (pzo) dla obszaru Natura 2000 Mechowiska Sulęczyńskie PLH220017 opracowano na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2013 poz. 627 z późn. zm.). Obszar został zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej z dnia 13 listopada 2007 r., której aktualne brzmienie zawiera decyzja wykonawcza Komisji Europejskiej z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. U. UE. L. z 2013 Nr 350 poz. 287), jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty. Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych na okres 10 lat, przy czym pierwszy projekt tworzy się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty.

Projekt PZO sporządzono uwzględniając treść rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186 późn. zm.).

Obszar Mechowiska Sulęczyńskie obejmuje kompleks nakredowych torfowisk źródłiskowych i przepływowych oraz torfowisk przejściowych z charakterystycznymi dla nich zespołami roślinnymi oraz bogatą florą, obejmującą między innymi wyjątkowo liczne relikty glacialne, gatunki kalcyfilne oraz rośliny chronione i zagrożone wyginięciem. W obszarze, powierzchniowo dominują otwarte torfowiska nakredowe i przejściowe, a jego niewielkie fragmenty zajęte są przez jeziora dystroficzne i bory bagienne. Najcenniejszym składnikiem roślinności są zbiorowiska roślinne związane z torfowiskami i wysiękami zasilanymi wodami obfitującymi w węglan wapnia. Do kompleksu torfowisk od wschodu i południa przylegają bory sosnowe, od północy – droga publiczna, a od zachodu głównie pola i w mniejszej części teren zabudowany.

Teren obszaru Natura 2000 pokrywa się z formą ochrony przyrody, która stanowi Gowidliński Obszar Chronionego Krajobrazu. Dla obszaru Mechowiska Sulęczyńskie nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 pkt 2, 3 i 3a ustawy o ochronie przyrody.

Obszar położony jest w całości na terenie Gminy Sulęczyńno. Teren obszaru jest w ok. 56% własnością prywatną. Własność Skarbu Państwa stanowi 43 %, własność komunalna – 1,9%.

Obszar jest położony w pobliżu terenu zabudowanego miejscowości Sulęczyńno. Jego północna granica przebiega wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 228 (DW 228, Kartuzy – Bytów). Zabudowania Sulęczyńna znajdują się w pobliżu północnej, zachodniej i południowej granicy obszaru, kilka domów leży w granicach obszaru (działka ewid. 363/29). Tereny użytkowane rolniczo jako łąki i pastwiska trwale są ulokowane w północnej części obszaru, w strefie brzegowej kompleksu torfowiskowego, na glebach organogenicznych, oraz w bezpośrednim jego

sąsiedztwie, już na gruncie mineralnym. Ponadto, w południowej części obszaru istnieje niewielka łąka sąsiadująca z jeziorem dystroficznym. Gruntów ornych jest niewiele (3,8 ha), leżą one w północno- i południowo-zachodniej części obszaru, obok kompleksu torfowisk. Kompleks torfowiskowy w przeszłości był eksploatowany. Prowadzony przez lokalną ludność uzysk torfu i kredy jeziornej nie miał zorganizowanej formy i koncentrował się w południowej (torf) oraz środkowej (torf i kreda) części obszaru. Północna część obszaru była użytkowana jako łąki kośne.

Pod względem typów użytków gruntowych w obszarze dominują nieużytki (53,6 % powierzchni – teren nieużytkowanej części kompleksu torfowiskowego). Tereny użytkowane rolniczo stanowią nieco ponad 30 % obszaru: 23,2 % to łąki i pastwiska trwale, 8,2 % - grunty orne. Lasy w obszarze stanowią 7,2 %, są to w większości nasadzenia sosnowe na terenach porolnych na gruncie mineralnym oraz silnie przekształcone bory bagienne w obrębie kompleksu torfowiskowego. Gospodarka leśna odbywa się w nich w oparciu o zapisy PUL Nadleśnictwa Lipusz oraz uproszczone plany urządzania lasów (dla działek: 431, 435, 439, 440, 450, 451). Wody powierzchniowe (jeziora dystroficzne i rowy) stanowią 3,5%.

Ostoję zaprojektowano z uwagi na występowanie następujących siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43 EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory:

- 3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne,
- 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe),
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria – Caricetea*),
- 7150 Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion*,
- 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk,
- 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne,

oraz gatunku z załącznika II Dyrektywy:

- 1903 Lipiennik Loesela.

W trakcie prac nad PZO wykluczono obecność w obszarze siedlisk 7110 oraz 7150, gdyż występujące w obszarze płaty zbiorowisk roślinnych identyfikujących siedliska nie spełniają kryteriów zaliczenia ich do ww. typów siedlisk. Ponadto w obszarze występuje gatunek rośliny z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej: 1393 sierpowiec błyszczący.

Ocena stanu ochrony siedlisk przyrodniczych wykazała, iż stan ochrony siedliska 3160 naturalne dystroficzne zbiorniki wodne jest właściwy, natomiast

pozostałych siedlisk (7140, 7230, 91D0) – niezadawalający. Stan ochrony gatunku 1903 lipiennik Loesela uznano w 2012 roku za zły (U2).

Istotnym czynnikiem, który może wpływać na obszar, jest nasilające się osadnictwo. Rozprzestrzenia i zagęszcza się budowa domów całorocznych w bezpośrednim sąsiedztwie torfowiska od zachodu, a także domów letniskowych w pobliżu jeziora dystroficznego na południowym skraju ostoi.

Zbiorniki dystroficzne w obszarze zagrożone są obecnie przez wspomnianą zabudowę oraz zaśmiecenie (dot. zb. dz. ewid. 444). Zagrożeniem potencjalnym byłby dalszy rozwój zabudowy letniskowej, zaśmiecanie obrzeży, ew. modernizacja dróg gruntowych biegnących przy ich brzegach. Dla obu jezior zagrożeniem może być gospodarka rybacka oraz ingerencja w stosunki wodne obszaru. Ponadto zagrożenie może stanowić gospodarka leśna, w przypadku zrębów w lasach na mineralnych obrzeżach obu zbiorników oraz ew. modernizacja dróg gruntowych w pobliżu zbiornika.

Torfowiska przejściowe w obszarze były w przeszłości odwadniane i eksploatowane, niemniej obecnie cechują się dobrym uwodnieniem, gdyż rowy odwadniające są niedrożne. Ważnym potencjalnym zagrożeniem dla siedliska może być eutrofizacja, związana z obecnością zabudowań i pól uprawnych przy południowej i zachodniej granicy obszaru, a także z rozwojem zabudowy w pobliżu granic torfowiska, Sulęczyno.

Głównym zagrożeniem dla siedliska 7230 w obszarze jest zaniechanie koszenia. Skutkuje to ekspansją gatunków szuwarowych oraz drzew i krzewów. W płatach opanowanych przez wysokie byliny zmniejsza się udział gatunków kalcyfilnych; w szczególności ubożeje warstwa mszysta. Kolejnym zagrożeniem są trwające nadal odwodnienia (sieć rowów melioracyjnych w północnej części torfowiska, częściowo niedrożna), które powodują zaburzenia w gospodarce wodnej mechowiska, co skutkuje przekształceniami roślinności. Zagrożenie stanowią także zabudowania w pobliżu torfowiska, mogące stanowić źródło odpadów oraz zanieczyszczeń wód zasilających torfowisko. Zagrożeniem potencjalnym może być gospodarka leśna w bezpośrednim otoczeniu torfowiska, która może powodować rozproszone zanieczyszczenie wód podziemnych oraz rozwój zabudowy, która może stanowić źródło odpadów oraz zanieczyszczeń wód zasilających siedlisko.

Obecnie w ramach zabiegów ochrony na niewielkiej powierzchni wykaszana jest trzcina i pałka (pn.-wsch. część obszaru) oraz jednorazowo wyeliminowane zostały drzewa i krzewy (centralna część północnego płatu).

Zaplanowane działania ochronne to dostosowanie gospodarki leśnej i przestrzennej w bezpośrednim sąsiedztwie płatów siedlisk do wymogów ochrony siedliska. Ponadto dla jezior dystroficznych zaplanowano uprzątniecie śmieci i wyłączenie z gospodarki rybackiej, dla torfowisk przejściowych oraz borów bagiennych – zapewnienie nieużytkowania siedliska, dla mechowisk – koszenie oraz usuwanie drzew i krzewów. Dla siedliska 7230 zaplanowano działanie polegające na dostosowaniu gospodarki wodnej i przestrzennej do wymogów ochrony siedliska

poprzez zaniechanie lokalizowania lub wykonywania działań mogących zaburzyć stosunki wodne w obszarze alimentacji torfowiska - ma się to odbywać w trybie oceny lub oceny w trybie art. 96 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.). Ponadto w przypadku mechowisk konieczne jest wykonanie ekspertyzy hydrologicznej oraz eksperymentów w celu dobrania właściwej metody koszenia.

Utrzymanie stanu ochrony lipiennika Loesela nie wymaga odrębnych działań, ochronie populacji i siedliska gatunku służą działania przewidziane dla mechowiska.

Część planowanych działań ochronnych dotyczy gruntów prywatnych.

Zapisy zawarte w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sulęczyńskie nie zwierają ustaleń zapewniających osiągnięcie, bądź utrzymanie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Mechowiska Sulęczyńskie PLH220017, dlatego też konieczne jest wskazanie wprowadzenia dodatkowych zapisów do studium. Nie przewiduje się natomiast wprowadzania zmian w planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego.

Zaplanowany monitoring będzie dotyczył stanu siedlisk przyrodniczych – przedmiotów ochrony obszaru. Monitoring przyjęto zgodnie z metodyką do celów monitoringu, o którym mowa w art. 112 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Zatem oszacowanie wartości parametrów i wskaźników struktury i funkcji będzie określone i zwaloryzowane wg przewodników metodycznych wydawanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. W trakcie obowiązywania PZO zaplanowano monitoring siedliska 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, ze względu na zagrożenia oraz planowane działania ochronne. Monitorowane będą wybrane wskaźniki parametru, struktura i funkcje.

Pełna ocena stanu ochrony wszystkich przedmiotów powinna odbywać się co 10 lat, w ramach kolejnych PZO.

Nie wskazano potrzeby sporządzenia planu ochrony dla obszaru Natura 2000.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zapewniono możliwość udziału osobom zainteresowanym i działającym w obrębie siedlisk w pracach nad tworzeniem projektu PZO. W tym celu RDOŚ w Gdańsku zorganizował dwa spotkania dyskusyjne (w dniach 01.10.2012 r., 29.10.2012 r.), których tematem były zapisy w projekcie PZO. Urząd Gminy w Sulęczyńskie zorganizował dodatkowe spotkanie z mieszkańcami Sulęczyńskie, które odbyło się dnia 06.12.2012 r. w Sulęczyńskie. W spotkaniu tym uczestniczyli również przedstawiciele RDOŚ w Gdańsku. Informację o przystąpieniu do sporządzenia PZO zamieszczono

na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Gdańsku, stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku, tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Sulęcyno, tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Kartuzach oraz w prasie (Dziennik Bałtycki z dnia 02.04.2012 r.).

Udział społeczeństwa w postępowaniu na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (j.t. Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm.) został zagwarantowany poprzez ogłoszenie informacji o możliwości zapoznania z projektem PZO oraz o możliwości składania uwag i wniosków do planu. Informacje powyższe zostały zamieszczone w formie obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 29.05.2013 r., na tablicach ogłoszeń w RDOŚ w Gdańsku (wywieszono dnia 03.06.2013 r., zdjęto 12.07.2013 r.), na stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku (z dnia 06.06.2013 r.) oraz przesłane z prośbą o wywieszenie na tablicach ogłoszeń do Urzędu Gminy Sulęcyno, a także Starostwa Powiatowego w Kartuzach oraz opublikowane za pośrednictwem prasy – Dziennika Bałtyckiego z dnia 12.06.2013 r.. Na wniesienie uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych wyznaczono okres 21 dni. W tym czasie uwagi i wnioski złożyli: pan Józef Bielawa (pismo z dnia 05.07.2013 r.), pan Władysław Klasa (pismo z dnia 15.07.2013 r.), pan Zdzisława Janik (pismo z dnia 04.07.2013 r.), pani Teresa Mazoch (pismo z dnia 03.07.2013 r.), państwo Maria i Marek Butowscy (pismo z dnia 05.07.2013 r.), pani Elżbieta Stalka (data wpływu pisma 09.07.2013 r.), pani Iwona Cygert (pismo z dnia 02.07.2013 r.), Wójt Gminy Sulęcyno (pismo z dnia 02.07.2013 r.), Klub Przyrodników (pismo z dnia 05.07.2013 r.), państwo Elżbieta i Jan Bronk (pismo z dnia 05.07.2013 r.), Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Gdańsku (pismo z dnia 08.07.2013 r.), pani Krystyna Trzebiatowska (pismo z dnia 08.07.2013 r.), pani Barbara Ostrowska (pismo z dnia 05.07.2013 r.), pan Henryk Glaza (pismo z dnia 02.07.2013 r.), pan Janusz Michalak (pismo z dnia 02.07.2013 r.), pan Sebastian Glaza (pismo z dnia 27.06.2013 r.), pani Joanna Baczyńska (pismo z dnia 08.07.2013 r.), pani Bożena Wichert (pismo z dnia 05.07.2013 r.), pan Zygmunt Wolicki (pismo z dnia 05.07.2013 r.), pan Edmund Stencel (pismo z dnia 05.07.2013 r.), pan Eugeniusz Cygert (pismo z dnia 04.07.2013 r.), Nadleśnictwo Lipusz (pismo z dnia 04.07.2013 r.), pan Mirosław Wolski (pismo z dnia 16.08.2013 r.).

W trakcie prowadzenia spotkań Zespołu Lokalnej Współpracy zostały również zgłoszone zastrzeżenia co do zaplanowanych działań ochronnych.

Odnosząc się do złożonych wniosków dotyczących wprowadzenia konkretnych zmian w projektowanych zapisach planu, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku szczegółowo przeanalizował zaproponowane modyfikacje zapisów.

Odpowiadając na wątpliwości Nadleśnictwa Lipusz dotyczące tego, czy w kontekście określonych zagrożeń dla siedlisk przyrodniczych („*Nie są wskazane rębnie zupełne lub wielkopowierzchniowe rębnie złożone*”) możliwe będzie kontynuowanie rozpoczętej już przebudowy rębniami III oraz IV drzewostanów w

oddziałach leśnych przylegających do obszaru Natura 2000, organ tut. informuje, że sformułowane zagrożenia, które dotyczą terenów graniczących z obszarem Natura 2000 nie powodują automatycznego wstrzymania działalności określonej w załączniku nr 3 do zarządzenia. Należy jednak zaznaczyć, że są one przesłanką do modyfikacji sposobu gospodarowania, tak aby zniwelować zagrożenie z nim związane. Sformułowane zagrożenie powinno być wzięte pod uwagę podczas planowania zabiegów w nowym Planie Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Lipusz.

Odniesiono się do uwagi Nadleśnictwa Lipusz dotyczącej zapisu zagrożenia dla siedliska 91D0 „*przecinka pod linią telefoniczną w obrębie największego w obszarze płatu siedliska*”. Nadleśnictwo Lipusz zwróciło uwagę, że nie jest to linia telefoniczna lecz energetyczna, a w związku z tym może zaistnieć potrzeba wycięcia drzew rosnących pod w/w linią w celu zachowania przepisów bezpieczeństwa i przeciwpożarowych. Skorygowano błąd zapisu zamieniając słowo „*telefoniczną*” na „*energetyczną*”. Wycinka drzew w płacie siedliska 91D0 skutkuje obniżeniem jego stanu ochrony, dlatego też zapis zagrożenia pozostawiono w obecnej formie. Pozostawienie w/w zagrożenia nie będzie skutkowało koniecznością łamania przepisów bezpieczeństwa i przeciwpożarowych, lecz będzie wskazywać, że niewłaściwe wykonanie zabiegów z zakresu tych przepisów w płatach siedliska 91D0 może powodować obniżenie jego stanu ochrony.

Odpowiadając na pytanie Nadleśnictwa Lipusz co należy rozumieć pod pojęciem celu działań ochronnych dla siedliska 7140 „*utrzymanie siedliska w stanie niepogorszonym*” na działce ewidencyjnej 3186, będącej w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Lipusz, organ tut. wyjaśnia: zapis celu oznacza, że w wyniku wykonywania zaplanowanych działań ochronnych stan ochrony siedliska 7140 zostanie zachowany na co najmniej dotychczasowym poziomie U2, a wartości wskaźników struktury i funkcji w płacie siedliska ocenianych na Fv nie ulegną pogorszeniu w ciągu 10 lat obowiązywania pzo. Zgodnie z ww. wyjaśnieniem przeformułowano zapis celu działań ochronnych dla siedliska 7140. Cel został sformułowany w myśl § 3 pkt. 5, rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 186 z późn zm.): „*§ 3 Zakres prac koniecznych do sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru obejmuje ... 5) ustalenie celów działań ochronnych do osiągnięcia w okresie, na jaki jest sporządzany plan zadań ochronnych, umożliwiające monitoring i weryfikację ich osiągnięcia...*”. Stan ochrony siedliska zostanie oceniony po upływie 10 lat obowiązywania pzo, zgodnie z metodyką PM GIOŚ przyjętą do celów monitoringu, o którym mowa w art. 112 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, prowadzonego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Porównując wyniki oceny stanu ochrony wykonane w 2013 r. oraz wyniki stanu ochrony siedliska 7140 otrzymane po 10 latach obowiązywania pzo, będzie można ocenić, czy określony dla siedliska cel został osiągnięty.

Odpowiadając na pytanie Nadleśnictwa Lipusz dotyczące podziału kosztów działania ochronnego dla siedliska 3160 polegającego na sprzątnięciu śmieci organ tu. wyjaśnia: za sprzątnięcie śmieci znajdujących się w obszarze zarządzanym przez Nadleśnictwo Lipusz, koszty poniesie to Nadleśnictwo, gdyż zgodnie z art. 26 ust. 1. ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21 z późn. zm.) *„posiadacz odpadów jest obowiązany do niezwłocznego usunięcia odpadów z miejsca nieprzeznaczonego do ich składowania lub magazynowania”*. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt. 19 ww. ustawy *„ilekroć w ustawie jest mowa o posiadaczu odpadów - rozumie się przez to wytwórcę odpadów lub osobę fizyczną, osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej będące w posiadaniu odpadów; domniemywa się, że władający powierzchnią ziemi jest posiadaczem odpadów znajdujących się na nieruchomości”*. Ponadto zgodnie z art. 32 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody *„Na terenie zarządzanym przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, na którym znajduje się obszar Natura 2000, zadania w zakresie ochrony przyrody wykonuje samodzielnie miejscowy nadleśniczy, zgodnie z ustaleniami planu urządzenia lasu.”*. Koszty uprzątnięcia śmieci na terenie niezarządzanym przez PGL LP poniesie zgodnie z wyżej przytoczoną ustawą o odpadach posiadacz odpadów.

Uwzględniono uwagę Nadleśnictwa Lipusz dotyczącą sprzeczności zapisów działań ochronnych dla siedliska 7230: zaplanowano nielokowanie wszelkich obiektów budowlanych w obszarze Natura 2000, a także organizację ścieżki przyrodniczej z tablicami i możliwością budowy drewnianej kładki (która jest obiektem budowlanym). W związku z zaistniałą sprzecznością przeformułowano zapis działania ochronnego polegającego na nielokowaniu wszelkich obiektów budowlanych (w tym tymczasowych, również nie związanych trwale z gruntem) w obszarze Natura 2000 w sposób następujący: *„nielokowanie wszelkich obiektów budowlanych (w tym tymczasowych, również nie związanych trwale z gruntem) z dopuszczeniem lokalizacji i budowy drewnianej kładki przy tworzeniu ścieżki przyrodniczej (ust. 6 działań)”*.

Uwzględniono uwagę Nadleśnictwa Lipusz, że nie powinno ono figurować jako podmiot odpowiedzialny za wykonanie działania polegającego na organizacji i budowie ścieżki przyrodniczej dla siedliska 7230 jeżeli ścieżka ta nie będzie przebiegała na terenach będących z zarządzie Nadleśnictwa. W związku z nieznanym przebiegiem ścieżki przyrodniczej w granicach obszaru, jako podmiot odpowiedzialny za wykonanie działania użyto sformułowania: *„właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesieniu do gruntów Skarbu Państwa lub stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego zarządcą nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w*

przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, RDOŚ w Gdańsku”.

Nie uwzględniono wniosku Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku dotyczącego zmiany zapisu działania ochronnego dla siedlisk przyrodniczych 3160 oraz 7140 i 7230 „*w trakcie wykonywania cięć rębnych utrzymanie wokół zbiorników oraz torfowisk pasa drzewostanu wyłączzonego z użytkowania rębego o szerokości 50 m*” na zapis dopuszczający użytkowanie rębne w pasie przyjeziornym lub na granicy z torfowiskiem, z wykluczeniem stosowania cięć zupełnych w proponowanej strefie. Zapisy dotyczące modyfikacji gospodarki leśnej w siedliskach przyrodniczych są wynikiem dyskusji, uzgodnień i wypracowanego kompromisu członków Zespołu Lokalnej Współpracy.

Nie uwzględniono wniosku Klubu Przyrodników, aby wykluczyć możliwość lokalizowania nowej zabudowy w pasie 200-500 m od granic torfowiska, a nie tylko w pasie 25 m od płatów siedlisk przyrodniczych, a także aby w całym obszarze alimentacyjnym torfowiska obligatoryjnym warunkiem lokalizowania nowej zabudowy było przyłączenie do kanalizacji. Jako działanie ochronne dla siedliska przyrodniczego 7230 przyjęto „*nielocalizowanie wszelkich obiektów budowlanych (w tym tymczasowych, również nie związanych trwale z gruntem) z dopuszczeniem lokalizacji i budowy drewnianej kładki przy tworzeniu ścieżki przyrodniczej*”. Niemożliwy był zapis działania wykraczający swym zasięgiem poza teren obszaru Natura 2000 Mechowiska Sulęczyńskie. Zgodnie bowiem z opinią Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (pismo znak DON-WZ.600.9.20.2013.JM z dnia 25.06.2013 r., pismo znak DON.WP.082.1.20.2013.jb z dnia 27.09.2013 r.) „*pzo obowiązuje w granicach danego obszaru Natura 2000 – określonym w akcie normatywnym. Oznacza to w istocie obowiązywanie ustanowionych norm prawnych wyłącznie w ograniczonym obszarze działania regionalnego dyrektora ochrony środowiska. W odniesieniu do poszczególnych norm zarządzenia w sprawie ustanowienia pzo dla obszaru Natura 2000 nie ma jednak przeciwwskazań, aby w tym akcie normatywnym nie wymienić okoliczności będących istniejącymi bądź potencjalnymi zagrożeniami dla zachowania istnienia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony obszaru oraz wskazań do instrumentów planowania przestrzennego, mających swe źródło lub dotyczących terenu graniczącego z obszarem Natura 2000*”. W myśl przytoczonej wyżej opinii sformułowano zagrożenia związane z zabudową rozproszoną, a także z innymi typami zabudowy (zabudowa letniskowa) wykraczając swym zasięgiem poza teren obszaru Natura 2000 Mechowiska Sulęczyńskie. Wskazano również konieczność wprowadzenia zmian do istniejącego studium kierunków i zagospodarowania przestrzennego gminy Sulęcyno: „*zapewnienie gospodarki ściekowej w oparciu o kanalizację. Lokowanie nowych budynków wyłącznie z zapewnieniem podłączenia do kanalizacji- dotyczy całej enklawy zabudowy przy zachodniej i południowej granicy torfowiska oraz pas co najmniej 100 m wokół mechowiska 7230; po ustaleniu obszaru alimentacji siedliska*

przyrodniczego 7230 - cały obszar zabudowy Sulęczyzna na pn. i zachód od torfowiska, w granicach obszaru jego alimentacji. Zapisy zmian do studium wykraczają terytorialnie swym zasięgiem poza obszar Natura 2000 i są wynikiem wypracowanego przez członków Zespołu Lokalnej Współpracy kompromisu.

Uwzględniono wniosek Klubu Przyrodników, aby zapisu działania ochronnego dla siedliska 91D0 nie formułować w sposób następujący: „dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez wyłączenie z gospodarki leśnej”. RDOŚ w Gdańsku zgadza się z Klubem Przyrodników, że niewykonywanie żadnych zabiegów gospodarczych, też jest formą gospodarki leśnej uwzględniającej potrzeby ochrony siedliska. Ponadto działanie o takim zapisie skutkowałoby wyłączeniem z produkcji leśnej gruntów, tym samym zmianą przeznaczenia gruntów i podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie działań ochronnych. W związku z powyższym zapis działania został sformułowany w sposób następujący: *„dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez wyłączenie z zabiegów gospodarczo-hodowlanych”*.

Zgodzono się z uwagą Klubu Przyrodników, że docelowym sposobem ochrony Mechowisk Sulęczyńskich powinien być wykup gruntów i ich ochrona w formie rezerwatu przyrody. Działania w celu objęcia obszaru również ochroną rezerwatową, zostały już podjęte. Organ tut. informuje, że zgodnie z umową nr 39/2013 – ramowa umowa partnerska w ramach projektu pn. „ochrona torfowisk alkalicznych (kod 7230) w młodoglacjalnym krajobrazie Polski północnej” (LIFE/NAT/PL/423), zawartą dnia 22.05.2013 r. w Świebodzinie, pomiędzy RDOŚ w Gdańsku a Klubem Przyrodników, Klub Przyrodników zobowiązał się do zakupu ziemi na cele przyrodnicze w obszarze Natura 2000 Mechowiska Suleczyńskie PLH220017. W związku z powyższym do załącznika nr 5 do zarządzenia wprowadzono działanie ochronne „utworzenie rezerwatu przyrody (w tym wykup gruntów).

Nie uwzględniono wniosku Klubu Przyrodników dotyczącego wskazania utrzymania pasa trwałej zieleni przy wodach i torfowiskach jako działania obligatoryjnego w obrębie gospodarstw rolnych. Działania obligatoryjne to niepłatne czynności podlegające kontroli, niezbędne do zachowania przedmiotów ochrony w niepogorszonym stanie. Są one obowiązkowe dla rolników, którzy ubiegają się o niektóre płatności w ramach Wspólnej Polityki Rolnej. Natomiast działania fakultatywne dotyczą czynności dodatkowych, wymagających od rolników zmiany sposobu gospodarowania, czy poniesienia dodatkowych kosztów. Podział na działania fakultatywne i obligatoryjne zapewnia możliwości dodatkowego finansowania działań fakultatywnych. Utrzymywanie pasa zieleni wokół torfowisk i jezior dystroficznych to działanie dodatkowe, mogące wymagać od właścicieli gruntów zmiany sposobu ich użytkowania, w związku z tym utrzymano dotychczasową formę zapisu ww. działania ochronnego.

Nie uwzględniono wniosku Klubu Przyrodników, aby w bardziej konkretny sposób określić cele działań ochronnych do osiągnięcia – w szczególności opisać, jakie warunki wodne należałoby przyjąć za cel ochrony obiektu warunkujący

osiągnięcie i utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunku lipiennika. Stopień uwodnienia dla gatunku Lipiennika Loesela, dla siedliska 7230 został oceniony na Fv. Zapis celów działań ochronnych odpowiednio dla lipiennika i siedliska 7230 zapisano „utrzymanie wartości wskaźników parametru struktury i funkcji, które zostały ocenione na Fv”, i w tym zawiera się również wskaźnik stopień uwodnienia. Cel działań ochronnych dla siedliska 7140 sformułowano w sposób następujący: utrzymanie stanu ochrony siedliska na dotychczasowym poziomie Fv (dotyczy stanowiska Sulęczyno, pd. część kompleksu); utrzymanie stanu ochrony siedliska na co najmniej dotychczasowym poziomie U2 (dotyczy stanowiska Sulęczyno, centralna część kompleksu dz. ew. 3186), nie pogarszanie wskaźników struktury i funkcji w płacie siedliska, ocenianych na Fv. W płacie siedliska w którym stan uwodnienia został oceniony na U2 niemożliwe było odniesienie celu do poprawy stosunków wodnych, gdyż poprawa warunków wodnych mogłaby skutkować zmniejszeniem powierzchni zajmowanej przez siedlisko na rzecz siedlisk mechowiskowych (7230), ze względu na płytko zalegający pokład gytii. Stan uwodnienia dla siedliska 91D0 oceniono na U1. Cel działań ochronnych dla siedliska 91D0 sformułowano w sposób następujący *„utrzymanie ogólnego stanu ochrony siedliska na co najmniej dotychczasowym poziomie U1”*, w co wchodzi również wskaźnik struktury i funkcji siedliska związany z uwodnieniem.

Zgodzono się z uwagą Klubu Przyrodników, że przynajmniej potencjalnym zagrożeniem dla przedmiotów ochrony jest udrażnianie rowów odwadniających. W związku z powyższym również dla siedlisk 7140 i 7230 wprowadzono zapis zagrożenia potencjalnego: *„zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – oczyszczanie istniejących rowów melioracyjnych może spowodować zmiany stanu uwodnienia siedliska”*. Dla tych zagrożeń sformułowano działania ochronne: *„Dostosowanie gospodarki wodnej do wymogów ochrony siedliska poprzez zaniechanie konserwacji rowów odwadniających do czasu uzyskania wyników rozpoznania hydrologicznego siedliska 7230.”*

W trakcie 21-dniowych konsultacji społecznych dla obszaru Natura 2000 Mechowiska Sulęczyńskie wpłynęły uwagi od: pana Józefa Bielawa, pana Władysława Klasy, pani Elżbiety Stalko, pana Zygmunta Wolickiego dotyczące utrzymania pierwotnych granic obszaru. W aktualnym zarządzeniu nie brano pod uwagę zmian granic obszaru Natura 2000. Przebieg granicy obszaru Natura 2000 nie zmienił się w stosunku do granic obszaru Natura 2000 Mechowiska Sulęczyńskie PLH220017 zatwierdzonych decyzją Komisji Europejskiej z dnia 13 listopada 2007 r., której aktualne brzmienie zawiera decyzja wykonawcza Komisji Europejskiej z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. U. UE. L. z 2013 Nr 350 poz. 287), jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty. Konieczność jej zmiany będzie analizowana w przyszłości.

Rozpatrując wniosek Pana Władysława Klasy dotyczący utrudnień w przeznaczeniu części działki nr 446/17 pod zabudowę, organ tut. wyjaśnia:

ograniczenia związane z przeznaczeniem części działki nr 446/17 znajdującej się w obszarze Natura 2000 pod zabudowę wynikają z zaplanowanego działania ochronnego „*nielocalizowanie obiektów budowlanych (w tym tymczasowych, również nie związanych trwale z gruntem) w pasie 100 m od linii brzegowej zbiorników dystroficznych, w granicach obszaru Natura 2000*”, a także z zaplanowanego działania ochronnego dla siedliska 7230 „*nielocalizowanie wszelkich obiektów budowlanych (w tym tymczasowych, również nie związanych trwale z gruntem) z dopuszczeniem lokalizacji i budowy drewnianej kładki przy tworzeniu ścieżki przyrodniczej (ust. 6 działań) na całym obszarze Natura 2000*”. Działania te zaplanowano ze względu na stwierdzone zagrożenia wymienione w zał. nr 3 do zarządzenia: „*rozwijająca się zabudowa lotniskowa w zlewni bezpośredniej siedliska przyrodniczego stanowi potencjalne zagrożenie dla zbiornika ze względu na możliwość migracji ścieków i/lub innych substancji mogących wpływać na skład chemiczny wody jeziora (dotyczy płatu siedliska zlokalizowanego na działce nr 444, obręb Sulęczyno)*”. Istotnym czynnikiem, który może wpływać na ww. siedlisko przyrodnicze jest nasilające się osadnictwo. Rozprzestrzenia i zagęszcza się zabudowa w pobliżu jeziora dystroficznego na południowym skraju ostoi. Należy podkreślić, że ze względu na ścisłe związki zbiorników dystroficznych ze zlewnią działania ochronne muszą dotyczyć również zlewni jezior. Aby zapewnić wykonanie celu działań ochronnych, zwłaszcza dla siedliska 3160 jakim jest utrzymanie stanu ochrony siedliska na dotychczasowym poziomie (Fv), konieczne było utrzymanie w/w zapisów działań ochronnych. Należy przy tym podkreślić, że wyłączenie części działki nr 446/17 znajdującej się w pasie 100 m od brzegów w/w zbiorników wodnych z zabudowy z racji jej położenia w Gowidlińskim Obszarze Chronionego Krajobrazu wynika również z przepisów odrębnych. Zgodnie bowiem z § 5 pkt 8) uchwały Nr 1161/XLVII/10 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu w województwie pomorskim (Dz. Urz. Woj. Pom. Nr 80, poz. 1455), obowiązuje zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej. Zgodnie z ewidencją gruntów część działki nr 446/17 nie stanowi użytków budowlanych, i taka jej funkcja zostanie utrzymana.

Odnosząc się do protestu pana Władysława Klasy „*posiadam działkę o nr. 379, na której występują chronione rośliny. Działka jest wykaszana przez was bez mojej zgody*” organ tu wyjaśnia, że część działki nr 379 była wykaszana omyłkowo. Przy okazji koszenia działki nr 458/3 stanowiącej własność Skarbu Państwa omyłkowo była wykaszana część zachodnia działki nr 379. Pomyłka wynikła z braku istnienia wyraźnych granic w terenie pomiędzy działką nr 379 (należącej do pana Władysława Klasy), a działką nr 458/3 (stanowiącą własność Skarbu Państwa). Organ tu informuje, że dołoży wszelkich starań, aby sytuacja ta nie powtórzyła się w przyszłości.

Rozpatrzono uwagi pani Teresy Mazoch dotyczące niezgodności granic obszaru Natura 2000 z obszarami zaznaczonymi na mapach dołączonych do dokumentacji – rys. 3 Rozmieszczenie gatunków i siedlisk przyrodniczych oraz rys. 5b działania ochronne – ograniczenie w działalności człowieka: „zgodnie z mapą rys. 3 granica mojej działki nr 363/3 znajduje się w odległości około 100 m od granicy płątów torfowiska, co zgodnie z projektem pzo, lokalizuje moją działkę na terenie nie objętym ograniczeniem zabudowy, a jedynie na granicy terenu wymagającego zapewnienia gospodarki ściekowej. Natomiast z mapy rys. 5b, wynika, że teren objęty nielocalizowaniem wszelkich obiektów budowlanych sięga do samych granic mojej działki. Natomiast ograniczenie wyznaczające minimalną strefę zapewnienia gospodarki ściekowej w oparciu o kanalizację według mapy rys. 5b wręcz ingeruje w obręb mojej działki. Według mnie granice obszaru Mechowisk powinny obejmować obszar faktycznego występowania siedlisk przyrodniczych, zgodnego z rys. 3”. Organ tut. wyjaśnia: zgodnie z opinią Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (pismo znak DON-WZ.600.9.20.2013.JM z dnia 25.06.2013 r., pismo znak DON.WP.082.1.20.2013.jb z dnia 27.09.2013 r.) „pzo obowiązuje w granicach danego obszaru Natura 2000 – określonym w akcie normatywnym. Oznacza to w istocie obowiązywanie ustanowionych norm prawnych wyłącznie w ograniczonym obszarze działania regionalnego dyrektora ochrony środowiska. W odniesieniu do poszczególnych norm zarządzenia w sprawie ustanowienia pzo dla obszaru Natura 2000 nie ma jednak przeciwwskazań, aby w tym akcie normatywnym nie wymienić okoliczności będących istniejącymi bądź potencjalnymi zagrożeniami dla zachowania istnienia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony obszaru oraz wskazań do instrumentów planowania przestrzennego mających swe źródło lub dotyczących terenu graniczącego z obszarem Natura 2000”. W myśl przytoczonej wyżej opinii GDOŚ planowane działania ochronne nie mogą wykraczać swoim zasięgiem poza obszar Natura 2000. Aby zapewnić osiągnięcie celów działań ochronnych dla siedlisk przyrodniczych konieczne jest zaplanowanie działań ochronnych nie tylko na samej powierzchni siedlisk, ale również na terenach z nimi sąsiadujących, dlatego też granice obszaru Natura 2000 Mechowiska Sulęczyńskie nie pokrywają się z granicami siedlisk przyrodniczych w obszarze, lecz obejmują również tereny przyległe do siedlisk przyrodniczych i siedliska gatunku. W przypadku przytaczanego siedliska przyrodniczego 7230 działania ochronne sformułowano w sposób następujący: „dostosowanie gospodarki przestrzennej w otoczeniu torfowiska do wymogów ochrony siedliska poprzez nielocalizowanie wszelkich obiektów budowlanych (w tym tymczasowych, również nie związanych trwale z gruntem) z dopuszczeniem lokalizacji i budowy drewnianej kładki przy tworzeniu ścieżki przyrodniczej (ust. 6 działań) na terenie całego obszaru Natura 2000 Działanie nie dotyczy użytków budowlanych na działkach 363/29 i 370/1 (363/29 – użytek B-RV, 370/1 – użytek B- ŁV)”. W myśl przytoczonej opinii GDOŚ zagrożenia dla siedlisk przyrodniczych i gatunków, a także wskazania do zmian w istniejących dokumentach

planistycznych mogą dotyczyć terenów graniczących z obszarem Natura 2000. W przypadku siedliska 7230 wskazano zagrożenie „zabudowa rozproszona - zabudowania wsi Sulęczyno może stanowić źródło odpadów oraz zanieczyszczeń wód zasilających torfowisko”. Na podstawie tego zagrożenia wskazano na potrzebę wprowadzenia zmian do istniejącego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sulęczyno: *„wprowadzenie zapisów zapewniających gospodarkę ściekową w oparciu o kanalizację. Lokowanie nowych budynków wyłącznie z zapewnieniem podłączenia do kanalizacji- cała enklawa zabudowy przy zachodniej i południowej granicy torfowiska oraz pas co najmniej 100 m wokół mechowiska 7230, optymalnie cały obszar zabudowy Sulęczyna na pn. i zachód od torfowiska, w granicach obszaru alimentacji torfowiska”*. Działka nr 363/3 położona jest na terenie nieznajdującym się w obszarze Natura 2000 lecz graniczącym z nim od strony wschodniej. Działka znajduje się w odległości ok. 100 m od granicy płatów siedliska 7230. Zapis działania *„dostosowanie gospodarki przestrzennej i ściekowej w otoczeniu torfowiska do wymogów ochrony siedliska poprzez zapewnienie gospodarki ściekowej w oparciu o kanalizację, lokowanie nowych budynków w pasie 100 m od brzegów płatów siedliska wyłącznie z zapewnieniem podłączenia do kanalizacji”* nie znalazł się w treści zarządzenia, gdyż swym zakresem wykracza poza obszar Natura 2000.

Nie uwzględniono protestu pana Władysława Klasy dotyczącego przebiegu granic obszaru Natura 2000 Mechowiska Sulęczyńskie. Pan Władysław Klasa postuluje, aby utworzyć granice obszaru Natura 2000 po granicy siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, gdyż na działce o nr. 446/17, której jest właścicielem nie występują siedliska przyrodnicze ani gatunek rośliny będące przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000. Organ tut. wyjaśnia: zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, zadaniem planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, nie jest tworzenie granic tego obszaru, lecz opracowanie dla przedmiotów jego ochrony, ustaleń ochronnych. Zmiana granic obszaru Natura 2000 następuje w innej procedurze: zgodnie z art. 27a, ust 1, ust. 3 w/w ustawy: *„Wyznaczenie obszaru specjalnej ochrony ptaków lub specjalnego obszaru ochrony siedlisk, zmiana jego granic lub likwidacja następuje w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa, ministrem właściwym do spraw rozwoju wsi, ministrem właściwym do spraw rybołówstwa i z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej, w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw środowiska, które określa nazwę, położenie administracyjne, obszar i mapę obszaru, cel i przedmiot ochrony. Minister właściwy do spraw środowiska, wydając rozporządzenie, kieruje się stanem siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt oraz koniecznością zachowania szczególnie cennych lub zagrożonych składników różnorodności biologicznej”, „Zmiana granic lub likwidacja obszaru specjalnej ochrony ptaków lub specjalnego obszaru ochrony siedlisk następuje, jeżeli jest to uzasadnione naturalnymi zmianami stwierdzonymi w wyniku monitoringu i nadzoru, o którym mowa w art. 31, oraz po uzyskaniu zgody Komisji*

Europejskiej". Działka nr 446/17 znajduje się częściowo w granicach obszaru Natura 2000. Niemożliwa była zmiana granic obszaru Natura 2000, tak aby biegły one po granicy siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków. W myśl przytoczonej wyżej opinii GDOŚ (pismo znak DON-WZ.600.9.20.2013.JM z dnia 25.06.2013 r., pismo znak DON.WP.082.1.20.2013.jb z dnia 27.09.2013 r.) planowane działania ochronne nie mogą wykraczać swoim zasięgiem poza obszar Natura 2000. Aby zapewnić osiągnięcie celów działań ochronnych dla siedlisk przyrodniczych konieczne jest zaplanowanie działań ochronnych nie tylko na samej powierzchni siedlisk, ale również na terenach z nimi sąsiadujących, dlatego też granice obszaru Natura 2000 Mechowiska Sulęczyńskie nie pokrywają się z granicami siedlisk przyrodniczych w obszarze, lecz obejmują również tereny przyległe do siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków.

Odnosząc się do uwagi pana Józefa Bielawy dotyczącej określenia sposobu i podmiotu wpłacającego wynagrodzenia i odszkodowania za zajęte tereny łąk organ tut. wyjaśnia: w ramach pzo nie zostaną „zajęte” tereny łąk w obszarze Natura 2000. Obowiązkiem obligatoryjnym wynikającym z pzo, właścicieli łąk jest: zachowanie płątów siedliska położonych na trwałych użytkach zielonych, ekstensywne użytkowanie kośne trwałych użytków zielonych, a zatem ich użytkowanie tak samo jak to miało miejsce dotychczas. Działanie to będzie wykonywał właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości. Zgodnie z art. 36, ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody *„Jeżeli działalność gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka lub rybacka wymaga dostosowania do wymogów ochrony obszaru Natura 2000, na którym nie mają zastosowania programy wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, regionalny dyrektor ochrony środowiska może zawrzeć umowę z właścicielem lub posiadaczem obszaru, z wyjątkiem zarządców nieruchomości Skarbu Państwa, która zawiera wykaz niezbędnych działań, sposoby i terminy ich wykonania oraz warunki i terminy rozliczenia należności za wykonane czynności, a także wartość rekompensaty za utracone dochody wynikające z wprowadzonych ograniczeń”*.

Odnosząc się do uwag Zdzisława Janika dotyczących:

- 1) ustalenia indywidualnie z każdym właścicielem działki w obszarze Natura 2000 jego obowiązków wynikających ze sporządzenia pzo i formy zabezpieczenia wykonywanych obowiązków, przedstawienia rozwiązań organizacyjno – prawnych między RDOŚ w Gdańsku a zainteresowanymi właścicielami działek (uwaga również od pana Edmunda Stencela),
- 2) przedstawienia informacji na mapach o zbyt małej skali (1:5000),
- 3) przedstawienia informacji na mapach z naniesionym nieaktualnym podkładem katastralnym (również uwaga od Wójta Gminy Sulęcino, pana Henryka Glaza, pana Janusza Michalaka, pani Bożeny Wichert, pana Zygmunta Wolickiego, pana Eugeniusza Cygerta),

- 4) zbyt nieprecyzyjnego określenia miejsca lokalizacji działań ochronnych, np. używanie określeń „100 m wokół torfowiska...” lub „część dz. ewid...”,

organ. tut. przeanalizował szczegółowo ww. uwagi:

Ad.1) Obowiązki wynikające ze sporządzenia pzo określa załącznik nr 5 do zarządzenia stanowiący listę działań ochronnych do wykonania dla każdego siedliska. Jako podmiot odpowiedzialny za wykonanie działań ochronnych na terenach prywatnych wpisano: właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości. W związku z dużą liczbą właścicieli działek dla których zaplanowane zostały działania ochronne niemożliwe było w ramach ograniczonego czasowo przygotowania pzo dokonanie ustaleń działań ochronnych z każdym właścicielem działki w obszarze Natura 2000 indywidualnie. W tym celu zostały zorganizowane przez RDOŚ w Gdańsku dwa spotkania dyskusyjne, które odbyły się w dniach 01.10.2012 r., 29.10.2012 r. w Sulęczynie i które dają podstawę do przyszłych konkretnych uzgodnień.

Ad. 2) Zgodnie ze standardem przyjętym dla realizacji całego projektu w skali Polski określono, że mapy powinny być wykonywane w skali 1:10000 (przyjęty szablon projektu dokumentacji planu zadań ochronnych będący załącznikiem do specyfikacji istotnych warunków zamówienia). Wykonawcy pzo przyjęli dokładniejszą skalę mapy – 1:5000 – organ tut. uznał ją za wystarczającą. Ponadto należy podkreślić, że przy stosowaniu GIS nie można dowolnie zmieniać skali mapy – np. uszczegóławiać jej w tym obszarze, jeśli granice obszaru mają wartość referencyjną tylko w takiej skali, w jakiej zostały zwektoryzowane – inaczej doszłoby do istotnego przekłamania, jeśli byłyby one stosowane na podkładzie mapy bardziej szczegółowej.

Ad. 3) Nie istnieją przepisy regulujące, że na mapy tematyczne w szablonie dokumentacji ma być naniesiony podkład katastralny. Wykonawcy pzo nanieśli na mapy podkład, który był im dostępny. Należy podkreślić, że podkłady katastralne ulegają ciągłym zmianom i ciężko jest mówić o ich „aktualności”.

Ad 4) Zgodnie z § 3 pkt 6 lit c rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zakres prac koniecznych do sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru obejmuje m. in. ustalenie działań ochronnych wynikających z ustalonych celów działań ochronnych, w tym wskazanie terenu lub miejsca realizacji. Przyjęty szablon projektu dokumentacji planu zadań ochronnych będący załącznikiem do specyfikacji istotnych warunków zamówienia wskazuje, że miejsce realizacji działania ma być określone z dokładnością do działki ewidencyjnej lub wydzielenia leśnego – a także w wektorowej warstwie informacyjnej GIS. Teren na którym mają być realizowane poszczególne działania został również przedstawiony na mapie z naniesionym podkładem katastralnym.

Nie uwzględniono wniosków: Wójta Gminy Sulęczyno, państwa Marii i Marka Butowskich, pani Elżbiety Stalko, państwa Elżbiety I Jana Bronk, pani Krystyny

Trzebiatowskiej, pana Henryka Glaza, pana Edmunda Stencela, dotyczących zmiany przebiegu granic obszaru natura 2000 Mechowiska Sulęczyńskie do granicy siedlisk przyrodniczych. Organ tut. wyjaśnia: zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, zadaniem planu zadań ochronnych dla istniejącego obszaru Natura 2000, nie jest zmiana granic tego obszaru, lecz opracowanie dla przedmiotów jego ochrony, ustaleń ochronnych. Zmiana granic obszaru Natura 2000 następuje w innej procedurze: zgodnie z art. 27a, ust 1, ust. 3 w/w ustawy: *„Wyznaczenie obszaru specjalnej ochrony ptaków lub specjalnego obszaru ochrony siedlisk, zmiana jego granic lub likwidacja następuje w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa, ministrem właściwym do spraw rozwoju wsi, ministrem właściwym do spraw rybołówstwa i z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej, w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw środowiska, które określa nazwę, położenie administracyjne, obszar i mapę obszaru, cel i przedmiot ochrony. Minister właściwy do spraw środowiska, wydając rozporządzenie, kieruje się stanem siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt oraz koniecznością zachowania szczególnie cennych lub zagrożonych składników różnorodności biologicznej”, „Zmiana granic lub likwidacja obszaru specjalnej ochrony ptaków lub specjalnego obszaru ochrony siedlisk następuje, jeżeli jest to uzasadnione naturalnymi zmianami stwierdzonymi w wyniku monitoringu i nadzoru, o którym mowa w art. 31, oraz po uzyskaniu zgody Komisji Europejskiej”.* Ponadto zgodnie z opinią Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (pismo znak DON-WZ.600.9.20.2013.JM z dnia 25.06.2013 r., pismo znak DON.WP.082.1.20.2013.jb z dnia 27.09.2013 r.) „pzo obowiązuje w granicach danego obszaru Natura 2000 – określonym w akcie normatywnym. Oznacza to w istocie obowiązywanie ustanowionych norm prawnych wyłącznie w ograniczonym obszarze działania regionalnego dyrektora ochrony środowiska”. W myśl przytoczonej wyżej opinii GDOŚ planowane działania ochronne nie mogą wykraczać swoim zasięgiem poza obszar Natura 2000. Aby zapewnić osiągnięcie celów działań ochronnych dla siedlisk przyrodniczych konieczne jest zaplanowanie działań ochronnych nie tylko na samej powierzchni siedlisk, ale również na terenach z nimi sąsiadujących, dlatego też granice obszaru Natura 2000 Mechowiska Sulęczyńskie nie pokrywają się z granicami siedlisk przyrodniczych w obszarze, lecz obejmują również tereny przyległe do siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków.

Nie uwzględniono wniosku pani Iwony Cygert dotyczącego wyłączenia działki nr 363/30 z obszaru Natura 2000: *„Będąc właścicielką działki nr 363/30 oraz współwłaścicielem wraz z mężem graniczącej z nią zabudowanej działki nr 685 stanowczo protestuję ujęciu tej pierwszej tj. 363/30 w obszar „Mechowiska Sulęczyńskie”. Działki nr 363/30 i 685 są ściśle związane z „prowadzoną przeze mnie działalnością rekreacyjną pod nazwą „Rancho w Dolinie”. W ramach tej działalności obszar ten został adoptowany do nauki jazdy konnej oraz wypasu koni. W/w działalność przez lata jej trwania wymagała niemałych nakładów inwestycyjnych. Po zapoznaniu się z projektem Natura 2000 Mechowiska*

Sulęczyńskie dochodzę do wniosku, że jeżeli w takiej wersji projekt ten miałby dojść do skutku, pociągnie wobec mnie i mojej inicjatywy drastyczne konsekwencje całkowitego zaniechania działalności oraz wszystkich przyszłościowych planów związanych z tą działką (przyp. 363/30). Sama działka stanie się bezużyteczna i bezwartościowa. Proceder ten traktuję jako akt ubezwłasnowolnienia mojego mienia. W związku z tym, jeżeli projekt nie uwzględni mojej działki nr 363/30 z obszaru Mechowiska Sulęczyńskie, będę dochodziła odwołań oraz roszczeń odszkodowawczych na drodze sądowej włącznie z odwołaniem do instancji najwyższych oraz nagłośnieniem w mediach”. Organ tut. wyjaśnia: działka nr 363/30 znajduje się w obszarze Natura 2000 od 2007 r. decyzją Komisji Europejskiej z dnia 13 listopada 2007 r., której aktualne brzmienie zawiera decyzja wykonawcza Komisji Europejskiej z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. U. UE. L. z 2013 Nr 350 poz. 287). Sporządzenie planu zadań ochronnych nie wpłynie na dotychczasowy sposób użytkowania działki nr 363/30 – użytkowanej dotychczas jako teren do nauki jazdy konnej i wypasu koni. Na terenie działki nr 363/30 nie planuje się realizacji jakichkolwiek działań, które powodowałyby zmianę dotychczasowego sposobu jej zagospodarowania.

Rozpatrzono wniosek Wójta Gminy Sulęcyno, a także pani Joanny Baczyńskiej dotyczący:

- 1) pełnego odszkodowania za ograniczenie własności prywatnej i za wykonanie zadań wynikających z projektu, określenie sposobu i podmiotu wypłacającego wynagrodzenie za wykonanie prac stanowiących działania ochronne (również wniosek państwa Elżbiety i Jana Bronk, pani Barbary Ostrowskiej, pana Edmunda Stencela),
- 2) nieograniczenia terenów zainwestowanych oraz terenów rozwojowych (terenów zwartej zabudowy) zakazem nielokowania jakichkolwiek obiektów budowlanych (w tym tymczasowych),
- 3) braku skutecznego przepływu informacji, brak efektywnie przeprowadzonych konsultacji społecznych, nieuzgadnianie z właścicielami terenów objętych projektowanym obszarem wprowadzanych ograniczeń i obowiązków (również wniosek pani Barbary Ostrowskiej, pana Henryka Glaza, pana Mirosława Wolskiego).

Organ tut. wyjaśnia:

Ad 1) Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Mechowiska Sulęczyńskie nie narusza uprawnień nabytych przez właścicieli działek (działki budowlane nadal przeznaczone są pod zabudowę), lub wynikających z ich dotychczasowego przeznaczenia. Na terenie obszaru Natura 2000 nie znajdują się żadne działki budowlane oprócz dwóch działek na których znajdują się użytki budowlane (363/29 – użytek B-RV, 370/1 – użytek B- ŁV) – użytki te dopuszczone są do wykorzystania pod zabudowę. Reszta działek stanowi użytki: łąki (ŁV, ŁVI), wody (W), wody stojące

(Ws), rola (RV, RVI), nieużytki (N), lasy (Ls), pastwiska (Ps) – i taka funkcja tych terenów zostanie utrzymana. Zgodnie z istniejącymi dokumentami planistycznymi – studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sulęcyno obszar ten stanowi tereny zieleni (łąk, lasów), niezabudowane, teren projektowanego rezerwatu przyrody „Mechowiska Sulęczyńskie”, teren obszaru Natura 2000 Mechowiska Sulęczyńskie i taka funkcja tych terenów zostanie utrzymana. Jako podmioty odpowiedzialne za wykonanie działań wynikających z planu zadań ochronnych w przypadku realizowania ich na gruntach prywatnych w załączniku nr 5 do zarządzenia zapisano: *„właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości”*. Należy podkreślić, że działania obligatoryjne zapisane w pzo to niepłatne czynności podlegające kontroli, niezbędne do zachowania przedmiotów ochrony w niepogorszonym stanie. Są one obowiązkowe dla rolników, którzy ubiegają się o niektóre płatności w ramach Wspólnej Polityki Rolnej. Natomiast działania fakultatywne dotyczą czynności dodatkowych, wymagających od rolników zmiany sposobu gospodarowania, czy poniesienia dodatkowych kosztów. Podział na działania fakultatywne i obligatoryjne zapewnia możliwości dodatkowego finansowania działań fakultatywnych.

Ad. 2) Tereny zainwestowane oraz tereny rozwojowe (tereny zwartej zabudowy) zgodnie z treścią zarządzenie nie są objęte zakazem lokowania jakichkolwiek obiektów budowlanych (w tym tymczasowych). Zgodnie z zapisami zawartymi w załączniku nr 5 do zarządzenia na terenie obszaru Natura 2000 obowiązuje działanie: *„dostosowanie gospodarki przestrzennej w otoczeniu torfowiska do wymogów ochrony siedliska poprzez nielocalizowanie wszelkich obiektów budowlanych (w tym tymczasowych, również nie związanych trwale z gruntem) z dopuszczeniem lokalizacji i budowy drewnianej kładki przy tworzeniu ścieżki przyrodniczej (ust. 6 działań). Działanie nie dotyczy użytków budowlanych na działkach 363/29 i 370/1 (363/29 – użytek B-RV, 370/1 – użytek B- ŁV)”*. Działanie to jak wskazano powyżej dotyczy wyłącznie obszaru Natura 2000 stanowiącego użytki: łąki (ŁV, ŁVI), wody (W), wody stojące (Ws), rola (RV, RVI), nieużytki (N), lasy (Ls), pastwiska (Ps). Zgodnie z istniejącymi dokumentami planistycznymi – studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sulęcyno obszar ten stanowi tereny zieleni, niezabudowane, teren projektowanego rezerwatu przyrody Mechowiska Sulęczyńskie, obszar Natura 2000 Mechowiska Sulęczyńskie i taka funkcja tego terenu zostanie utrzymana.

Ad. 3) Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zapewniono możliwość udziału osobom zainteresowanym i działającym w obrębie siedlisk w pracach nad tworzeniem projektu PZO. W tym celu RDOŚ w Gdańsku zorganizował dwa spotkania dyskusyjne (01.10.2012 r., 29.10.2012 r.), których tematem były zapisy w projekcie PZO. Urząd Gminy Sulęcyno zorganizował dodatkowo dwa spotkania z mieszkańcami Sulęcyna. W pierwszym z tych spotkań

uczestniczyli przedstawiciele RDOŚ, o terminie drugiego spotkania RDOŚ w Gdańsku nie został poinformowany, ani nie został na nie zaproszony, dlatego też w spotkaniu tym nie uczestniczyli jego przedstawiciele. Udział społeczeństwa w postępowaniu na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko został zagwarantowany poprzez ogłoszenie informacji o możliwości zapoznania z projektem PZO oraz o możliwości składania uwag i wniosków do planu. Informacje powyższe zostały zamieszczone w formie obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 29.05.2013 r., na tablicach ogłoszeń w RDOŚ w Gdańsku (wywieszono dnia 03.06.2013 r, zdjęto 12.07.2013 r.), na stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku (z dnia 06.06.2013 r.) oraz przesłane z prośbą o wywieszenie na tablicach ogłoszeń do Urzędu Gminy Sulęczyño, a także Starostwa Powiatowego w Kartuzach oraz opublikowane za pośrednictwem prasy – Dziennika Bałtyckiego z dnia 12.06.2013 r..

Rozpatrując uwagę państwa Elżbiety i Jana Bronk: *„objęcie całej działki nr ewid. 363/29 obszarem chronionym w znaczny sposób ogranicza nie tylko prawa własności ale również nie pozwala na rozwój naszego gospodarstwa, co jest niedopuszczalne i stanowi naruszenie naszych praw”*, organ tut. wyjaśnia: działka nr 363/29 znajduje się na terenie Natura 2000 od 2007 r. na skutek decyzji Komisji Europejskiej z dnia 13 listopada 2007 r., której aktualne brzmienie zawiera decyzja wykonawcza Komisji Europejskiej z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. U. UE. L. z 2013 Nr 350 poz. 287). Działka nr 363/29 stanowi użytki gruntowe: grunty rolne – zabudowane (B-RV), rola (RV), łąka (ŁV). Wykorzystanie tych użytków zgodnie z ich przeznaczeniem nie będzie podlegało ograniczeniom w związku z uchwaleniem pzo.

Rozpatrując uwagę pana Henryka Glaza *„nie zgadzam się z projektem planu zadań ochronnych oraz propozycjami przebiegu granicy po stronie południowo-zachodniej planowanego obszaru zaznaczonego (w dokumentacji – przyp. RDOŚ) kolorem czerwonym, a przebiegającej po granicy zabudowanych i przeznaczonych pod zabudowę działek wzdłuż ul. Żurawiej. Nie zgadzam się również z propozycją włączenia w granice obszaru działki ornej 363/28 (aktualnie 363/30 i 363/31) [...]Wyznaczenie granicy przebiegającej po linii zabudowy i włączenie gruntów ornych i łąk zagospodarowanych do tej pory jest jawnym ograniczeniem moich praw własnościowych jak i innych właścicieli działek”*, organ tut. wyjaśnia: granice obszaru Natura 2000 Mechowiska Sulęczyńskie PLH220017 zostały zatwierdzone decyzją Komisji Europejskiej z dnia 13 listopada 2007 r., której aktualne brzmienie zawiera decyzja wykonawcza Komisji Europejskiej z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny, zgodnie z którą przebieg granicy w/w obszarze Natura 2000 w południowo-zachodniej części został

ustalony po granicy zabudowanych i przeznaczonych pod zabudowę działek wzdłuż ulicy Żurawiej. Obszar Natura 2000 obejmuje swoimi granicami działkę nr 363/28 (aktualnie 363/30 i 363/31) od 2007 r.. Zarówno przebieg granicy jak i lokalizacja działki nr 363/28 (obecnie 363/30 i 363/31), nie są wynikiem ustaleń Zespołu Lokalnej Współpracy – został przyjęty status quo z 2007 r.. Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Mechowiska Sulęczyńskie nie narusza uprawnień nabytych właścicieli działek (działki budowlane nadal przeznaczone są pod zabudowę), lub wynikających z ich dotychczasowego przeznaczenia. Na terenie obszaru Natura 2000 nie znajdują się, żadne działki budowlane oprócz dwóch działek na których znajdują się użytki budowlane (363/29 – użytek B-RV, 370/1 – użytek B- ŁV) – użytki te dopuszczone są do wykorzystania pod zabudowę. Reszta działek stanowi użytki: łąki (ŁV, ŁVI), wody (W), wody stojące (Ws), rola (RV, RVI), nieużytki (N), lasy (Ls), pastwiska (Ps) – i taka funkcja tych terenów zostanie utrzymana. Zgodnie z istniejącymi dokumentami planistycznymi – studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sulęczyno obszar ten stanowi tereny zieleni, niezabudowane, teren projektowanego rezerwatu przyrody Mechowiska Sulęczyńskie, obszar Natura 2000 Mechowiska Sulęczyńskie i taka funkcja tego terenu zostanie utrzymana. Jako podmioty odpowiedzialne za wykonanie działań wynikających z planu zadań ochronnych w przypadku realizowania ich na gruntach prywatnych w załączniku nr 5 do zarządzenia zapisano: „właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości”. Należy podkreślić, że działania obligatoryjne zapisane w pzo to niepłatne czynności podlegające kontroli, niezbędne do zachowania przedmiotów ochrony w niepogorszonym stanie. Są one obowiązkowe dla rolników, którzy ubiegają się o niektóre płatności w ramach Wspólnej Polityki Rolnej. Natomiast działania fakultatywne dotyczą czynności dodatkowych, wymagających od rolników zmiany sposobu gospodarowania, czy poniesienia dodatkowych kosztów. Podział na działania fakultatywne i obligatoryjne zapewnia możliwości dodatkowego finansowania działań fakultatywnych.

Odpowiadając na uwagę pana Henryka Glaza: *„jestem właścicielem działki 684 przy ul. Żurawiej 17 w Sulęczynie od 1999 roku, na której wybudowałem budynek mieszkalny i przez ten okres nie został ustalony status torfowisk znajdujących się poniżej mojej działki po stronie północnej. Grunty orne i przyległe do nich łąki do tej pory były w różny sposób zagospodarowywane i nie miały żadnego negatywnego wpływu na stan bagien na których znajdują się siedliska przyrodnicze”* organ tut. wyjaśnia: działka 684 nie znajduje się w obszarze Natura 2000 lecz graniczy z nim od strony północno – wschodniej. W odległości ok. 100 m od granicy ww. działki znajduje się płat siedliska 7230. Pas łąk pomiędzy działką 684 a płatem siedliska stanowią łąki o nieustalonej przynależności fitosocjologicznej. Zgodnie z § 3 pkt 2 lit b rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „§ 3 Zakres

prac koniecznych do sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru obejmuje ... 5) zgromadzenie, zweryfikowanie i uzupełnienie informacji o obszarze i przedmiotach ochrony, istotnych dla ochrony, w tym dotyczących występowania przedmiotów ochrony...". Zgodnie z powyższym przyjęta metodyka prowadzenia prac nad sporządzeniem pzo nie obejmowała określenia przynależności fitosocjologicznej zbiorowisk roślinnych (w tym zbiorowisk łąkowych) niebędących siedliskami przyrodniczymi. Jak zauważa pan Henryk Glaza „*grunty orne i przyległe do nich łąki do tej pory były w różny sposób zagospodarowywane i nie miały żadnego negatywnego wpływu na stan bagien na których znajdują się siedliska przyrodnicze*” łąki te podlegają działaniu ochronnemu z załącznika nr 5 do zarządzenia „*dostosowanie gospodarki rolnej do wymogów ochrony siedliska 7230 poprzez utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania, także poza płacami siedliska. Przekwalifikowanie gruntów ornych na trwałe użytki zielone (w obrębie gospodarstw rolnych działanie fakultatywne)*”. W przypadku przekwalifikowania gruntów ornych na trwałe użytki zielone, na gruntach prywatnych jest to działanie nieobowiązkowe, wykonywane na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości.

Odnosząc się do uwagi Janusza Michalaka i pani Bożeny Wichert: „*przedstawiony projekt posiada w informacji wiele załączników, które nie zostały do niego dołączone (są tylko 3 i 5)*” organ tut. wyjaśnia: do publicznego wglądu udostępnia się niezbędną dokumentację tj. projekt zarządzenia po uwagach GDOŚ, szablon dokumentacji pzo, mapy w formacie pdf (przedstawiająca przebieg aktualnych granic obszaru Natura 2000 – zał. nr 2, rozmieszczenie gatunków i siedlisk przyrodniczych – rys. nr 3, zagrożenia – rys 4, działania ochronne – ochrona czynna – rys. 5a, działania ochronne – ograniczenia w działalności człowieka - rys. 5b, propozycja zmiany granic obszaru Natura 2000 – rys. 7) w myśl art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko: „*organ opracowujący projekt dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa, bez zbędnej zwłoki, podaje do publicznej wiadomości informację o możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu*”.

Odnosząc się do uwag pana Janusza Michalaka i pani Bożeny Wichert: „*granice terenów ochronnych projektu nie pokrywają się z granicami faktycznymi i nie są z nimi spójne. Pisze o tym sam projektant i tak np.: na mapce 'granica obszaru Natura 2000' biegnie ona po ścianie budynku mieszkalnego (działka nr 374); w pkt. 2.3 'struktura własności i użytkowania gruntów' błędnie podano, że działki nr 373 i 374 znajdują się w granicach obszaru chronionego. W rzeczywistości są to pastwiska wypasu koni*”, organ tut. wyjaśnia: przebieg granic na mapie stanowiącej zał. nr 2 do zarządzenia – „*granice obszaru Mechowiska Sulęczyńskie*” jest tożsamy z przebiegiem granic obszaru Natura 2000 Mechowiska Sulęczyńskie PLH220017

zatwierdzonych decyzją Komisji Europejskiej z dnia 13 listopada 2007 r., której aktualne brzmienie zawiera decyzja wykonawcza Komisji Europejskiej z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. U. UE. L. z 2013 Nr 350 poz. 287). W pkt. 2.3 szablonu dokumentacji pzo wskazano „w granicach obszaru znajdują się następujące działki ewidencyjne: [...]373, 374 (część [...])”, co jest zgodne z prawdą. Na działkach tych jednak nie znajdują się siedliska przyrodnicze. Zgodnie z opinią Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (pismo znak DON-WZ.600.9.20.2013.JM z dnia 25.06.2013 r., pismo znak DON.WP.082.1.20.2013.jb z dnia 27.09.2013 r.) „pzo obowiązuje w granicach danego obszaru Natura 2000 – określonym w akcie normatywnym. Oznacza to w istocie obowiązywanie ustanowionych norm prawnych wyłącznie w ograniczonym obszarze działania regionalnego dyrektora ochrony środowiska”. W myśl przytoczonej wyżej opinii GDOŚ planowane działania ochronne nie mogą wykraczać swoim zasięgiem poza obszar Natura 2000. Aby zapewnić osiągnięcie celów działań ochronnych dla siedlisk przyrodniczych konieczne jest zaplanowanie działań ochronnych nie tylko na samej powierzchni siedlisk, ale również na terenach z nimi sąsiadujących, dlatego też granice obszaru Natura 2000 Mechowiska Sulęczyńskie nie pokrywają się z granicami siedlisk przyrodniczych w obszarze, lecz obejmują również tereny przyległe do siedlisk przyrodniczych i siedliska gatunku.

Odnosząc się do uwagi pana Janusza Michalaka i pani Bożeny Wichert (uwaga również pana Zygmunta Wolickiego, pana Edmunda Stencel, pana Eugeniusza Cygert): „w pkt. 2.6.3. (szablonu dokumentacji – przyp.) ‘gatunki zwierząt i ich siedliska na terenie obszaru’ napisano, że „na terenie obszaru nie stwierdzono występowania gatunków zwierząt...” Jest to ostrożnie biorąc duże przekłamanie. Na tym terenie od wielu lat gniazdują żurawie, jest terenem lęgowym dla saren i lisów, wydr i innych zwierząt. [...] Poprzez podniesienie poziomu wód gruntowych kosztem roślin zniszczona zostanie ostoja dzikich zwierząt (po prostu młode zwierzęta się potopią i to wszystko pod hasłem ratowania przyrody”, „pomija się fakt, że w trakcie koszenia roślin, do którego chce się właściciele gruntów przymuszać, ginie sporo owadów, płazów i gadów, które mają tam swoje siedliska, przez co niszczy się ekosystem funkcjonujący na terenie planowanego obszaru”, organ tut. wyjaśnia: w pkt. 2.6.3. szablonu dokumentacji wskazano, że „na terenie obszaru Natura 2000 nie stwierdzono występowania gatunków zwierząt z II załącznika Dyrektywy Siedliskowej”, których lista znajduje się w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. Nr 77 poz. 510 z późn. zm.). Fakt niewystępowania w obszarze Natura 2000 gatunków zwierząt z II załącznika Dyrektywy Siedliskowej nie oznacza, że w obszarze Mechowiska Sulęczyńskie zwierzęta spoza tej listy nie występują. Działanie ochronne wymienione w załączniku nr 5 do zarządzenia zaplanowane dla siedliska

przyrodniczego 7230 „dostosowanie gospodarki wodnej do wymogów ochrony siedliska poprzez zatamowanie odpływu w rowach melioracyjnych: zasypanie/budowę zastawek. Działanie do wykonania tylko w przypadku, jeżeli z wyników rozpoznania uwarunkowań hydrologicznych siedliska wyniknie taka potrzeba”, będzie wykonywane tylko wtedy jeśli wiadomo będzie, że wpłynie ono korzystnie na stan siedlisk przyrodniczych. Należy tutaj podkreślić, że zgodnie z artykułem 3, ust. 1 Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory sieć Natura 2000 jest złożona z terenów, na których znajdują się typy siedlisk przyrodniczych wymienione w załączniku I i siedliska gatunków wymienionych w załączniku II w celu umożliwienia zachowania tych typów siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków we właściwym stanie ochrony w ich naturalnym zasięgu lub, w stosownych przypadkach, ich odtworzenie. Zgodnie z powyższym obszar Natura 2000 Mechowiska Sulęczyńskie został utworzony w celu zachowania siedlisk przyrodniczych i siedliska rośliny – lipiennika Loesela, które są również siedliskami innych zwierząt i roślin – ich zachowanie we właściwym stanie ochrony bądź przywrócenie im właściwego stanu ochrony wpłynie dodatnio również na gatunki zwierząt wykorzystujące je jako siedliska bytowania. Jak zauważa pan Edmund Stencel „[...] w trakcie koszenia roślin, do którego chce się właściciele gruntów przymuszać, ginie sporo owadów, płazów i gadów, które mają tam swoje siedliska”. W związku z prowadzeniem prac polegających na koszeniu, z pewnością czasowo jest przepłaszana część zwierząt związanych z koszonymi terenami siedlisk przyrodniczych. Należy jednak podkreślić, że o wiele większym zagrożeniem dla zwierząt związanych z siedliskami półnaturalnymi (łąki) jest zaniechanie ich koszenia – będzie się to bowiem wiązało z utratą miejsc lęgowych, żerowiskowych, np. sukcesja łąki w kierunku zbiorowisk leśnych spowoduje zanik występowania szczawiu lancetowatego, który jest rośliną żywicielską gatunku motyla czerwończyka nieparka. Zanik gatunku rośliny żywicielskiej ww. gatunku doprowadzi do całkowitego zaniku gatunku motyla na danym terenie. W przypadku koszenia łąki jedynie część osobników gatunku może zginąć. Dlatego też, aby zachować gatunki ssaków, ptaków, gadów, płazów ważne jest utrzymanie ich siedlisk występowania – w tym przypadku siedlisk przyrodniczych z załącznika nr I Dyrektywy Siedliskowej i siedliska gatunku lipiennika Loesela z załącznika nr II Dyrektywy Siedliskowej.

Odnosząc się do uwagi pana Janusza Michalaka i pani Bożeny Wichert: „absolutnie nie wiadomo czym kierowali się twórcy tego projektu przy tworzeniu kalkulacji np. wykaszania traw. Ceny nie wiadomo skąd, bez żadnych komponentów” a także pana Mirosława Wolskiego „stawka 1390 zł/ha którą ujęto w projekcie nie została ze mną przedyskutowana i uzgodniona, więc nie rozumiem dlaczego podaje się ją jako szacunkową, skoro żadnego szacowania (np. w terenie i mojej obecności) nie było”, organ tuż wyjaśnia: szacunkowe koszty wykonania działań ochronnych (przy działaniach, gdzie je wskazano) zostały opracowane zgodnie ze stawkami płatności przyjętymi w pakietach środowiskowych programu rolnośrodowiskowego

PROW 2007-2013. W myśl § 3 pkt 6) lit. f Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zakres prac koniecznych do sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru obejmuje m. in. ustalenie działań ochronnych wynikających z ustalonych celów działań ochronnych, w tym wskazanie m. in. szacowanych kosztów realizacji działań. Ww. akt prawny nie wskazuje na sposób szacowania kosztów wykonania działań. Jako podmiot odpowiedzialny za wykonanie działań ochronnych na gruntach prywatnych wskazano „*właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości*”. W związku z dużą liczbą właścicieli działek dla których zaplanowane zostały działania ochronne niemożliwy był w ramach ograniczonego czasowo przygotowania pzo indywidualny szacunek kosztów działań ochronnych przeprowadzony w terenie, osobno z każdym właścicielem gruntów. W związku z możliwością opłacania kosztów wykonywania działań ochronnych w obszarze Natura 2000 poprzez wejście właścicieli gruntów w programy – rolnośrodowiskowe, wykonawcy pzo przyjęli stawki płatności przyjęte w pakietach środowiskowych programu rolnośrodowiskowego PROW 2007-2013 w odniesieniu do powierzchni terenu na której występują siedliska przyrodnicze. W przypadku, jeśli właściciel działki nie będzie chciał korzystać ze środków programu rolnośrodowiskowego, koszt wykonania działań ochronnych zostanie ustalony na podstawie indywidualnie zawartego pomiędzy właścicielem a RDOŚ w Gdańsku, porozumienia już na etapie realizacji pzo.

Odnosząc się do uwagi pana Janusza Michalaka i pani Bożeny Wichert: „*W pismach wyjaśniających zastosowano bardzo dziwne skale i przeliczniki: raz są to szerokości geograficzne; innym razem zakamuflowane skróty, których nie można odcyfrować lub jednostki przeliczeniowe, które posiada pani projektant w programie w swoim komputerze, w końcu numery działek, których nie ma na przestarzałych mapach. [...] Wiele rzeczy zostało opisanych w taki sposób, aby mieszkańcy nie potrafili zrozumieć tego projektu*”, organ tut. wyjaśnia : projekt zarządzenia został sporządzony zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. W myśl § 3 pkt 6 lit. c tego rozporządzenia zakres prac koniecznych do sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru obejmuje m. in. ustalenie działań ochronnych wynikających z ustalonych celów działań ochronnych, w tym wskazanie m. in. terenu lub miejsca realizacji. Miejsce realizacji działań ochronnych w załączniku nr 5 do zarządzenia zostało wskazane poprzez podanie numerów działek ewidencyjnych. Dokumentacja do projektu zarządzenia została wykonana wg. szablonu projektu dokumentacji Planu stanowiącego załącznik nr. 1 do Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia dla obszaru Mechowiska Sulęczyńskie PLH220017. Dokumentacje wszystkich opracowanych planów zadań ochronnych, (także pzo dla obszaru Mechowisk Sulęczyńskich) muszą zostać wykonane wg.

standardów w/w wzoru. Jest to konieczne dla późniejszego gromadzenia, przetwarzania danych z wykorzystaniem informatycznych systemów GIS na poziomie krajowym i europejskim.

Odnosząc się do uwagi pana Janusza Michalaka i pani Bożeny Wichert (również uwaga od pana Zygmunta Wolickiego, pana Eugeniusza Cygerta): „*chciałbym z całą mocą zaprotestować przeciwko postawie pracowników Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, którzy odmawiają i nie uważają za stosowne przyjeżdżać na zebrania konsultacyjne w sprawie tego projektu*”, „*brak waszego przedstawiciela na ostatnim spotkaniu w Urzędzie Gminy dn. 02.07.2013 r. przełał czarę goryczy*”, organ tut. wyjaśnia: w ramach opracowywania pzo dla obszaru Natura 2000 Mechowiska Sulęczyńskie zostały zaplanowane dwa spotkania dyskusyjne, które odbyły się w dniach 01.10.2012 r. oraz 29.10.2012 r. w Sulęczynie. W pierwszym spotkaniu dyskusyjnym uczestniczyli przedstawiciele RDOŚ w Gdańsku: Anna Szczypińska-Woźniak, Anna Szeffler, Leszek Skrzelowski, planista regionalny – Aleksandra Wysocka. W drugim spotkaniu dyskusyjnym uczestniczył przedstawiciel RDOŚ w Gdańsku: planista regionalny – Aleksandra Wysocka. Ponadto Urząd Gminy Sulęcyno zorganizował dwa dodatkowe spotkania dyskusyjne dla mieszkańców Sulęcyna. W pierwszym z nich, który odbył się 06.12.2012 r. w Sulęczynie uczestniczyli przedstawiciele RDOŚ w Gdańsku: planista regionalny – Aleksandra Wysocka, Anna Szeffler, Justyna Grabowska. O terminie drugiego spotkania RDOŚ w Gdańsku nie został poinformowany, ani nie został na nie zaproszony, dlatego też w spotkaniu tym nie uczestniczyli jego przedstawiciele.

Odnosząc się do pytania pana Janusza Michalaka i pani Bożeny Wichert: „Czy w związku z tak fatalnie wykonanym projektem i postawą urzędników nie zostaną sprzeniewierzone środki unijne” organ tut. wyjaśnia: plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zawiera wszystkie komponenty wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 w związku z czym przy jego wykonaniu nie zostały „sprzeniewierzone” środki unijne.

Odnosząc się do wniosku pana Sebastiana Glaza: „*jestem właścicielem działki nr 363/31 (dawniej część działki nr 363/28). Absolutnie nie zgadzam się na włączenie mojej prywatnej własności w obszar projektu Natura 2000 Mechowiska Sulęczyńskie PLH220017 oraz ograniczeń z nim związanych. [...] Na nieruchomości poprowadzona jest kanalizacja a także linia energetyczna, co w przyszłości daje możliwość do jej rozwoju. W proponowanym projekcie uniemożliwia mi się wykorzystanie nieruchomości zgodnie z moją wolą (wyłączenie z użytkowania rębnego, nielocalizowanie wszelkich obiektów budowlanych, itp.) co również obniży jej wartość rynkową oraz możliwość pozyskiwania korzyści materialnych [...]*” organ tut. wyjaśnia: granice obszaru Natura 2000 Mechowiska Sulęczyńskie PLH220017 zostały zatwierdzone decyzją Komisji Europejskiej z dnia 13 listopada 2007 r., której aktualne brzmienie zawiera decyzja wykonawcza Komisji Europejskiej z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów

mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. U. UE. L. z 2013 Nr 350 poz. 287), jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty. W związku z powyższym działka nr. 363/31 (dawniej część działki 363/28) znajduje się na terenie obszaru Natura 2000 od 2007 r.. Działka nr 363/31 stanowi obecnie użytki gruntowe: las (LsV), rola (RVI) i ta ich funkcja nie zostanie w żaden sposób ograniczona. Na działce tej nie stwierdzono występowania siedlisk przyrodniczych, w tym siedliska 91D0, w związku z czym na jej terenie nie obowiązuje działanie ochronne dla tego typu siedliska polegające na „*dostosowaniu gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez wyłączenie z zabiegów gospodarczo-hodowlanych*”. Na działce nr 363/31 obowiązuje działanie ochronne przewidziane dla siedliska 7230 „*dostosowanie gospodarki przestrzennej w otoczeniu torfowiska do wymogów ochrony siedliska poprzez nielocalizowanie wszelkich obiektów budowlanych (w tym tymczasowych, również nie związanych trwale z gruntem) z dopuszczeniem lokalizacji i budowy drewnianej kładki przy tworzeniu ścieżki przyrodniczej (ust. 6 działań). Działanie nie dotyczy użytków budowlanych na działkach 363/29 i 370/1 (363/29 – użytek B-RV, 370/1 – użytek B- ŁV)*”. Nie było możliwe wyłączenie działki nr 363/31 z wykonania w/w działania, gdyż działka ta obecnie nie jest zabudowana i nie stanowi użytku budowlanego, zgodnie z istniejącymi dokumentami planistycznymi – studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sulęczyno obszar działki 363/31 stanowi tereny zieleni, niezabudowane. Ponadto należy podkreślić, że w załączniku nr 3 projektu zarządzenia wskazano na istnienie zagrożenia siedliska 7230 „*zabudowa rozproszona - zabudowania wsi Sulęczyno może stanowić źródło odpadów oraz zanieczyszczeń wód zasilających torfowisko*”. Siedlisko to jest bardzo wrażliwe na eutrofizację wód podziemnych (Poradniki ochrony siedlisk i gatunków, podręcznik metodyczny, tom 2). Należy zaznaczyć, że torfowisko Sulęczyńskie od wielu lat uznawane jest za jedno z najcenniejszych torfowisk alkalicznych w regionie (m.in. Jasnowska i Jasnowski 1983, Tyszkowski 1993, Herbichowa i in. 2000). Jest to jedno z większych torfowisk alkalicznych regionu jak i też Polski Zachodniej.

Odnosząc się do wniosku pani Joanny Baczyńskiej: „będąc właścicielem działki o numerze 446/1, położonej w Suleczynie [...] wnoszę o:

- 1) wyłączenie z projektu planu zadań ochronnych Natura 2000 Mechowiska Sulęczyńskie zapisów przewidujących całkowity zakaz lokalizowania jakichkolwiek obiektów budowlanych na działce nr 446/1,
- 2) wyłączenie z granic planu zadań ochronnych Natura 2000 Mechowiska Suleczyńskie działek nr 442 i 443 i ustalenie granic planu według granicy działki 444 i 441”,

organ tut. wyjaśnia:

ad 1) Działka nr 446/1 nie została objęta działaniem ochronnym „*dostosowanie gospodarki przestrzennej i ściekowej w otoczeniu torfowiska do wymogów ochrony siedliska poprzez nielocalizowanie wszelkich obiektów budowlanych (w tym tymczasowych, również nie związanych trwale z gruntem) z dopuszczeniem*

lokalizacji i budowy drewnianej kładki przy tworzeniu ścieżki przyrodniczej (ust. 6 działań) Działanie nie dotyczy użytków budowlanych na działkach 363/29 i 370/1 (363/29 – użytek B-RV, 370/1 – użytek B- ŁV)”. Działka nr 446/1 znajduje się poza obszarem natura 2000. W myśl przytoczonej wyżej opinii GDOŚ (pismo znak DON-WZ.600.9.20.2013.JM z dnia 25.06.2013 r., pismo znak DON.WP.082.1.20.2013.jb z dnia 27.09.2013 r.) planowane działania ochronne nie mogą wykraczać swoim zasięgiem poza obszar Natura 2000;

ad 2) Niedopuszczalne jest wyłączenie terenu działek nr 442 i 443 z obszaru Natura 2000. Na terenie w/w działek znajduje się siedlisko przyrodnicze stanowiące przedmiot ochrony w obszarze – 7140. W myśl przytoczonej wyżej opinii GDOŚ (pismo znak DON-WZ.600.9.20.2013.JM z dnia 25.06.2013 r., pismo znak DON.WP.082.1.20.2013.jb z dnia 27.09.2013 r.) planowane działania ochronne nie mogą wykraczać swoim zasięgiem poza obszar Natura 2000. Wyłączenie tych działek z obszaru Natura 2000 spowodowałoby automatyczną utratę powierzchni siedliska 7140 w obszarze, a co za tym idzie obniżenie stanu ochrony siedliska, ponadto uniemożliwiłoby wykonywanie działań ochronnych przewidzianych dla ww. siedliska.

Odnosząc się do wniosku pana Zygmunta Wolickiego: *„Jestem właścicielem zabudowanej działki w Sulęczynie bezpośrednio graniczącej z projektowanym obszarem natura 2000 Mechowiska Sulęczyńskie i stanowczo protestuję przeciwko rozszerzeniu tego obszaru do granic mojej działki”* organ tu wyjaśnia: przebieg granicy obszaru Natura 2000 nie zmienił się w stosunku do pierwotnych granic obszaru Natura 2000 „Mechowiska Sulęczyńskie” PLH220017 zatwierdzonych decyzją Komisji Europejskiej z dnia 13 listopada 2007 r., której aktualne brzmienie zawiera decyzja wykonawcza Komisji Europejskiej z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. U. UE. L. z 2013 Nr 350 poz. 287). Konieczność zmiany granicy obszaru może być analizowana w przyszłości.

Odnosząc się do wniosku pana Zygmunta Wolickiego (wniosek również pana Eugeniusza Cygerta): *„wraz z innymi mieszkańcami terenu graniczącego z Mechowiskiem Sulęczyńskim mamy wrażenie, że to my stanowimy zagrożenie dla dobra rozwoju i istnienia m. in. tego lipiennika i powinniśmy zostać wysiedleni z naszych działek. Reasumując, stanowczo protestuję ograniczenia mnie na mojej własności w innym wypadku będę dochodził swych praw w każdej możliwej instytucji”*, organ tu wyjaśnia: plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Mechowiska Sulęczyńskie nie narusza uprawnień nabytych właścicieli działek (działki budowlane nadal przeznaczone są pod zabudowę), lub wynikających z ich dotychczasowego przeznaczenia. Na terenie obszaru Natura 2000 nie znajdują się, żadne działki budowlane oprócz dwóch działek na których znajdują się użytki budowlane (363/29 – użytek B-RV, 370/1 – użytek B- ŁV) – użytki te dopuszczone są do wykorzystania pod zabudowę. Reszta działek stanowi użytki: łąki (ŁV, ŁVI), wody

(W), wody stojące (Ws), rolę (RV, RVI), nieużytki (N), lasy (Ls), pastwiska (Ps) – i taka funkcja tych terenów zostanie utrzymana. Zgodnie z istniejącymi dokumentami planistycznymi – studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sulęczyńno obszar ten stanowi tereny zieleni (łąk, lasów), niezabudowane i taka funkcja tych terenów zostanie utrzymana. Jako podmioty odpowiedzialne za wykonanie działań wynikających z planu zadań ochronnych w przypadku realizowania ich na gruntach prywatnych w załączniku nr 5 do zarządzenia zapisano: „właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości”. Należy podkreślić, że działania obligatoryjne zapisane w pzo to niepłatne czynności podlegające kontroli, niezbędne do zachowania przedmiotów ochrony w niepogorszonym stanie. Są one obowiązkowe dla rolników, którzy ubiegają się o niektóre płatności w ramach Wspólnej Polityki Rolnej. Natomiast działania fakultatywne dotyczą czynności dodatkowych, wymagających od rolników zmiany sposobu gospodarowania, czy poniesienia dodatkowych kosztów. Podział na działania fakultatywne i obligatoryjne zapewnia możliwości dodatkowego finansowania działań fakultatywnych.

Odnosząc się do sprzeciwu pana Edmunda Stencela: *„w związku z planami utworzenia obszaru Natura 2000 Mechowiska Sulęczyńskie zgłaszam swój protest przeciwko jego powstaniu, a przynajmniej w projektowanej formie”* organ tut. wyjaśnia: obszar Natura 2000 Mechowiska Sulęczyńskie został zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej z dnia 13 listopada 2007 r., której aktualne brzmienie zawiera decyzja wykonawcza Komisji Europejskiej z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. U. UE. L. z 2013 Nr 350 poz. 287), a więc obszar ten istnieje od 2007 roku. Prace nad sporządzeniem planu zadań ochronnych dla tego obszaru nie miały na celu jego utworzenia (obszar istnieje od 2007 roku), ale ich celem było stworzenie dokumentu umożliwiającego efektywne zarządzanie tym obszarem, zgodnie z dyspozycjami art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody.

Odnosząc się do sprzeciwu pana Edmunda Stencela przeciwko *„zakazie lokowania wszelkich obiektów budowlanych na terenie ostoi oraz namawiania do przekwalifikowania gruntów [...] Projekt w obecnych granicach poprzez narzucenie mi pewnych obowiązków i praw, narusza moje prawo własności, odbierając mi możliwość decydowania na temat losów moich działek i naraża mnie na poważne straty”*, organ tut. wyjaśnia: plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Mechowiska Sulęczyńskie nie narusza uprawnień nabytych właścicieli działek (działki budowlane nadal przeznaczone są pod zabudowę), lub wynikających z ich dotychczasowego przeznaczenia. Na terenie obszaru Natura 2000 nie znajdują się, żadne działki budowlane oprócz dwóch działek na których znajdują się użytki budowlane (363/29 – użytek B-RV, 370/1 – użytek B- ŁV) – użytki te dopuszczone są

do wykorzystania pod zabudowę. Reszta działek stanowi użytki: łąki (ŁV, ŁVI), wody (W), wody stojące (Ws), rola (RV, RVI), nieużytki (N), lasy (Ls), pastwiska (Ps) – zgodnie z obowiązującym prawem nie są one przeznaczone pod zabudowę i lokalizowanie na nich obiektów budowlanych byłoby działaniem nielegalnym. Zgodnie z istniejącymi dokumentami planistycznymi – studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sulęczyno obszar ten stanowi tereny zieleni (łąk, lasów), niezabudowane i taka funkcja tych terenów zostanie w pzo utrzymana. W związku z powyższym jako wskazanie do zmian studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego znalazło się zapewnienie nie lokowania wszelkich obiektów budowlanych (w tym tymczasowych, również nie związanych trwale z gruntem) na całym terenie obszaru Natura 2000, a także zalecanie przekwalifikowania gruntów ornych na trwale użytki zielone/lasy znajdujące się na działkach ewid. nr 425/14, 443, części działek 440, 439, 436, 3118/1, 429-443, 446/17, 447-452, 3118/1. Ze względu na konieczność dążenia do osiągnięcia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków w obszarze jako wskazanie do zmiany studium wskazano również na konieczność wprowadzenia zapisu dotyczącego nie lokowania wszelkich obiektów budowlanych (w tym tymczasowych, również nie związanych trwale z gruntem) także poza obszarem Natura 2000, w pasie o szerokości 25 m wokół płatów torfowisk przejściowych 7140 (części dz. ewid.: 3188/2, 3188/1, 425/14, 445/1, 446/17), a także poza obszarem w pasie o szerokości 25 m wokół płatów siedliska przyrodniczego 7230 (części działek ewid.: 335, 301, 3185/1, 3188/2, 616, 363/18A, 363/20, 378). Jako podmioty odpowiedzialne za wykonanie działań wynikających z planu zadań ochronnych w przypadku realizowania ich na gruntach prywatnych w załączniku nr 5 do projektu zarządzenia zapisano: „właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości”. Należy podkreślić, że działania obligatoryjne zapisane w pzo to niepłatne czynności podlegające kontroli, niezbędne do zachowania przedmiotów ochrony w niepogorszonym stanie. Są one obowiązkowe dla rolników, którzy ubiegają się o niektóre płatności w ramach Wspólnej Polityki Rolnej. Natomiast działania fakultatywne dotyczą czynności dodatkowych, wymagających od rolników zmiany sposobu gospodarowania, czy poniesienia dodatkowych kosztów. Podział na działania fakultatywne i obligatoryjne zapewnia możliwości dodatkowego finansowania działań fakultatywnych. Działanie ochronne dla siedliska 7230: „*przekwalifikowanie gruntów ornych na trwale użytki zielone (w obrębie gospodarstw rolnych) działanie fakultatywne*” nie ogranicza prawa własności właścicieli gruntów prywatnych, nie nakłada na właścicieli obowiązku jego wykonania.

Odnosząc się do protestu pana Eugeniusza Cygerta: „*jestem właścicielem działki nr 685 w Sulęczynie bezpośrednio graniczącej z projektowanym obszarem Natura 2000 Mechowiska Sulęczyńskie PLH220017 i stanowczo protestuję przeciwko rozszerzeniu tego obszaru do granic mojej działki. Jak to jest możliwe, że*

w dobie demoracji nikt z Państwa nie pofatygował się poinformować mnie, iż na skutek graniczenia z projektowanym obszarem mechowiska status mojej działki ma ulec zmianie", organ tut. wyjaśnia: przebieg granicy obszaru Natura 2000 nie zmienił się w stosunku do pierwotnych granic obszaru Natura 2000 Mechowiska Sulęczyńskie PLH220017 zatwierdzonych decyzją Komisji Europejskiej z dnia 13 listopada 2007 r., której aktualne brzmienie zawiera decyzja wykonawcza Komisji Europejskiej z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. U. UE. L. z 2013 Nr 350 poz. 287), jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty. Działka nr 685 nie znajduje się na terenie obszaru Natura 2000 i graniczy z nią od strony północno-wschodniej. Zgodnie z opinią Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (pismo znak DON-WZ.600.9.20.2013.JM z dnia 25.06.2013 r., pismo znak DON.WP.082.1.20.2013.jb z dnia 27.09.2013 r.) *„pzo obowiązuje w granicach danego obszaru Natura 2000 – określonym w akcie normatywnym. Oznacza to w istocie obowiązywanie ustanowionych norm prawnych wyłącznie w ograniczonym obszarze działania regionalnego dyrektora ochrony środowiska*”. Na ww. działce nie są planowane działania ochronne wymienione w zał. nr 5 do projektu zarządzenia, gdyż zgodnie z przytoczoną wyżej opinią GDOŚ nie mogą one wykraczać swoim zasięgiem poza obszar Natura 2000. Niniejsze zarządzenie nie zmienia statusu działki nr 685.

Odnosząc się do uwagi pana Mirosława Wolskiego: *„[...] moja działka (nr 368 – przyp.) ma być wykaszana raz do roku na przełomie lipca i sierpnia z usunięciem biomasy poza powierzchnię siedliska. Jestem tym zapisem zdziwiony, ponieważ nie uzgadniano tej kwestii ze mną ani ustnie, ani pisemnie*”, organ tut. wyjaśnia: planowane działania ochronne zostały sformułowane na podstawie stwierdzonych zagrożeń dla poszczególnych siedlisk przyrodniczych wymienionych z załączniku nr 3 do projektu zarządzenia. W przypadku działki nr 368, na terenie której zostało stwierdzone występowanie siedliska nr 7230 zagrożenie stanowią: zaniechanie/brak koszenia - zarzucenie koszenia skutkuje ekspansją rodzimych gatunków bylin oraz drzew i krzewów konkurencyjnych w stosunku do gatunków charakterystycznych dla kalcyfilnych mechowisk (w szczególności mszaków). Wspomniane wyżej działanie opracowane na podstawie tego zagrożenia dla siedliska zostało sformułowane w sposób następujący: *„ekstensywne użytkowanie kośne trwałych użytków zielonych (w obrębie gospodarstw rolnych działanie obligatoryjne) działanie fakultatywne: użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska*”. Jako podmiot odpowiedzialny za wykonanie działań ochronnych na terenach prywatnych wpisano: właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości.

Odnosząc się do uwagi pana Mirosława Wolskiego (również wniosek od pani Barbary Ostrowskiej – dz. 378): *„Na drugim spotkaniu byłem obecny, ale jak to wynika z zapisów w projekcie PZO w punkcie zestawienie uwag i wniosków nie zgłaszałem postulatów. Jest to nieprawda, ponieważ zgłosiłem chęć sprzedaży bądź wydzierżawienia działki na rzecz RDOŚ. Sumując spotkanie nie zakończyło się dla mnie żadnymi próbami porozumienia ze strony specjalistów oddelegowanych przez RDOŚ z Gdańska”*, organ tut. wyjaśnia: w szablonie dokumentacji pzo (pkt. 11 – zestawienie uwag i wniosków) nie uwzględniono wniosku pana Mirosława Wolskiego omyłkowo. W załączniku nr 5 do zarządzenia zawarto zapis działania ochronnego związanego z wykupem gruntów: *„utworzenie rezerwatu przyrody (w tym celu wykup gruntów)”*. Organ tut. informuje, że zgodnie z umową nr 39/2013 – ramowa umowa partnerska w ramach projektu pn. „ochrona torfowisk alkalicznych (kod 7230) w młodoglacjalnym krajobrazie Polski północnej” (LIFE/NAT/PL/423), zawartą dnia 22.05.2013 r. w Świebodzinie, pomiędzy RDOŚ w Gdańsku a Klubem Przyrodników, Klub Przyrodników zobowiązał się do zakupu ziemi na cele przyrodnicze w obszarze Natura 2000 Mechowiska Suleczyńskie PLH220017 i zgodnie z posiadanymi informacjami (pismo Klubu Przyrodników, znak. Life423/mm/F1-50/2013 z dnia 20.11.2013 r.) rozpoczął już wykupywanie działek w celu utworzenia rezerwatu przyrody – wykupione zostały działki nr. 376, 365, 364, obręb Sulęczyno. Działki nr 368, 378, 379 zostały przez Klub Przyrodników wskazane jako priorytetowe do wykupienia. W związku z powyższym w celu sprzedaży działki nr 368, 378, bądź ich dzierżawy (wniosek Władysława Klasy – dz. 379) należy zgłosić się do Klubu Przyrodników.

Odnosząc się do uwagi pana Mirosława Wolskiego: *„jak wynika z zapisów projektu w punkcie rozpoznanie uwarunkowań hydrologicznych torfowiska, w planach jest doświadczenie polegające na tamowaniu odpływu w rowach melioracyjnych poprzez ich zasypywanie i budowę zastawek. Jeśli działania takie zostaną podjęte prawdopodobnie cała nasza działka zostanie zalana wodą”*, organ tut. wyjaśnia: zapis w/w działania dla siedliska 7230 sformułowany w sposób następujący: *„dostosowanie gospodarki wodnej do wymogów ochrony siedliska poprzez zatamowanie odpływu w rowach melioracyjnych: zasypanie/budowę zastawek. Działanie do wykonania tylko w przypadku, jeżeli z wyników rozpoznania uwarunkowań hydrologicznych siedliska wyniknie taka potrzeba”*. Należy podkreślić, że doprowadzenie do całkowitego zalania wodą płatu siedliska 7230 (również znajdującego się na działce 368), nie będzie służyło jego ochronie, dlatego wykonanie w/w działania będzie ściśle uzależnione od wyników zaplanowanego do wykonania rozpoznania hydrologicznego torfowiska.

Odpowiadając na uwagę pana Mirosława Wolskiego: *„prace pomiarowe i doświadczenia powinny być uzgodnione ze mną, przeprowadzone i zakończone przed sporządzeniem projektu. Planowanie ich na kolejne lata PZO powoduje, że nie mam pewności jakie zajdą zmiany, kiedy i z czym przyjdzie mi się zmierzyć, jako właścicielowi działki”* (dotyczy zaplanowanego eksperymentu mającego na celu ustalenie optymalnej metody ograniczenia ekspansji trzciny, turzyc i pałki (w obrębie gospodarstw rolnych działanie fakultatywne), organ tut. wyjaśnia: zaplanowany

eksperyment nie jest planowany na działce pana Mirosława Wolskiego – 368. Eksperyment przewiduje założenie 10 stałych powierzchni 5x5 m każda, na dz. ewid.: 362/1, 378, 379, część działki 458/3, obręb Sulęczyno, koszonych w różny sposób. Zgodnie z § 3 pkt. 2) lit. a, b, c Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zakres prac koniecznych do sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru obejmuje m. in. zgromadzenie, zweryfikowanie i uzupełnienie informacji o obszarze i przedmiotach ochrony, istotnych dla ochrony, w tym dotyczących uwarunkowań geograficznych, przyrodniczych, społecznych, gospodarczych i kulturowych, kierunków rozwoju społecznego i gospodarczego, a także uwarunkowań wynikających z istniejących form ochrony przyrody innych niż obszar i celów ochrony obszaru, występowania przedmiotów ochrony oraz opisu ich stanu, zagrożeń, wymogów i możliwości ochrony, istniejących i projektowanych planów, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, strategii i programów dotyczących obszaru lub mogących mieć na niego wpływ. Zgodnie z przyjętą metodyką tworzenia pzo, bazującą głównie na istniejących danych, niemożliwe było zaplanowanie wyżej przytaczanego eksperymentu trwającego 5 lat, przed utworzeniem pzo. Ponadto należy podkreślić, że zgodnie z art. 28 ust 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. dla obszaru Natura 2000 sprawujący nadzór nad obszarem (w tym przypadku RDOŚ w Gdańsku) sporządza projekt planu zadań ochronnych na okres 10 lat; pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty lub od dnia wyznaczenia obszaru specjalnej ochrony ptaków. W związku z tym, że obszar Natura 2000 Mechowiska Sulęczyńskie zatwierdzony został decyzją Komisji Europejskiej z dnia 13 listopada 2007 r., jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty, niemożliwe było odłożenie sporządzenia pzo na 5 kolejnych lat.

Informacje o projekcie planu zadań ochronnych zamieszczono w publicznie dostępnym wykazie danych, udostępnionym przez stronę internetową www.wykaz.ekoportal.pl pod numerem 316/2013.

Projekt zarządzenia został uzgodniony, w trybie art. 59 ust.2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009r o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U.Nr 31 poz .206) z Wojewodą Pomorskim, pismem znak NK.II.0041.18.2014.MM z dnia 02.04.2014 r..

Ocena skutków regulacji (OSR)

do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku
w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000
Mechowiska Sulęczyńskie PLH220017

1. Cel wprowadzenia zarządzenia

Celem wprowadzenia regulacji jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz.U. z 2013 r., poz. 627 ze zm.)

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Zarządzenie będzie bezpośrednio oddziaływać na Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Gdańsku, a także Lasy Państwowe Nadleśnictwo Lipusz – zarządcę terenu, na którym znajduje się część obszaru Natura 2000, Starostę Powiatu Kartuskiego; Wójta Gminy Sulęcyno, Pomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych, właścicieli i użytkowników gruntów rolnych i leśnych oraz wód a także właścicieli nieruchomości, w obrębie których występują przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Mechowiska Sulęczyńskie.

3. Konsultacje społeczne

W opiniowaniu i konsultacjach społecznych projektu planu zadań ochronnych uczestniczyli przedstawiciele: Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Kartuzach, Urzędu Gminy Sulęcyno, Agencji Nieruchomości Rolnych Oddział Terenowy w Gdańsku, Nadleśnictwa Lipusz, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku, Koła Łowieckiego „Łabędź” w Kartuzach, Koła Łowieckiego „Głuszc” w Kartuzach, Starostwa Powiatowego w Kartuzach, firma Geoprojekt - usługi geodezyjno – projektowe, Zalewski W., Polski Związek Wędkarski okręg w Gdańsku, oraz społeczeństwo, na zasadach określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm.) oraz art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Koszty działań ochronnych w ciągu 10 lat obowiązywania planu oszacowano na 311 tys. zł, wyceniając koszty działań dotyczących ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin oraz ich siedlisk, dotyczących utrzymania lub modyfikacji metod gospodarowania i dotyczących uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony. Koszt planowanego monitoringu oszacowano na około 3 tys. zł. Środki te planuje się pozyskać z funduszy wspierających finansowo działania ochronne na obszarach cennych przyrodniczo, takich jak WFOŚiGW w Gdańsku, NFOŚiGW, EFRR (za pośrednictwem CKPŚ).

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zarządzenie nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.
Zarządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.
7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów.
Zarządzenie nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionów.
8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.
Zarządzenie nie narusza zapisów zawartych w:
 - 1) „Dyrektywie siedliskowej” - Dyrektywie Rady 79/43 z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej flory i fauny;
 - 2) „Dyrektywie ptasiej” - Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.